

Załącznik nr 1

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH
 I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH
 SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Działania właścicieli nieruchomości niebędących w użytkowaniu wieczystym Kampinoskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, położonych w jego obszarze, o charakterze inwestycyjnym, w szczególności lokalizacja nowej zabudowy lub nieinwestycyjnym, w tym budowa ogrodzeń, lokalizacja składowisk odpadów, przekształcanie rzeźby terenu i zmiana warunków wodnych lub introdukcja roślin inwazyjnych gatunków obcych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nabywanie nieruchomości niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku lub niebędących jego własnością. 2. Działania polegające w szczególności na uzgadnianiu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub lokalizacji inwestycji celu publicznego. 3. Współpraca ze społecznością lokalną oraz służbami samorządowymi w zakresie opiniowania zamierzeń budowlanych i innych przedsięwzięć (obiektów lokalizowanych w ramach zgłoszenia budowlanego) na obszarze Parku w obszarach objętych ochroną krajobrazową, w tym działania promujące dobre praktyki i działania wynikające z zasady ostrożności
2	Obniżenie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i konserwacja zastawek, przetamowań i innych urządzeń spowalniających odpływ wód na ciekach wodnych w obszarze Parku. 2. Zasypywanie ujściowych odcinków rowów odwadniających. 3. Budowa grobli ograniczających spływ wód powierzchniowych. 4. Ograniczenie prowadzenia prac utrzymaniowych, w tym ograniczenie wykaszania roślinności w dnach cieków i na skarpach, wrywania roślinności korzeniącej oraz odmulania i pogłębiania kanałów, głównych cieków w Parku. 5. Współpraca z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w zakresie regulacji stanu wód w głównych ciekach Parku, polegająca w szczególności na współdziałaniu w realizacji projektów, prowadzeniu wzajemnych konsultacji, wymianie informacji lub utrzymywaniu bieżących kontaktów roboczych
3	Przebywanie osób w miejscach nieudostępnionych	<p>Ukierunkowanie ruchu turystycznego, przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zaprojektowanie, budowę, modernizację i konserwację infrastruktury turystycznej; 2) oznakowanie granicy zewnętrznej Parku; 3) konserwację szlaków pieszych i rowerowych, polegającą w szczególności na usuwaniu powstałych szkód na szlaku,

		<p>przeprowadzaniu prac porządkowych na szlaku, uzupełnianiu ubytków w oznakowaniu szlaku;</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) korekty przebiegu szlaków pieszych; 5) wymianę słupów i drogowskazów na węzłach komunikacyjnych; 6) wytyczenie i oznakowanie w terenie szlaków turystyki konnej; 7) zaprojektowanie, wykonanie nowych oraz konserwację istniejących szlaków, ścieżek spacerowych, ścieżek rekreacyjnych i ścieżek dydaktycznych, polegające w szczególności na usuwaniu powstałych szkód na ścieżkach, przeprowadzaniu prac porządkowych na ścieżkach, uzupełnianiu i odnawianiu oznakowania na ścieżkach oraz uzupełnianiu, czyszczeniu i impregnacji infrastruktury towarzyszącej; 8) konserwację szlabanów metalowych, polegającą na ich naprawie i utrzymaniu w należytym stanie; 9) instalowanie nowych szlabanów, w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów na obszary chronione; 10) budowę zapór, w tym z żerdzi, kłód lub gałęzi, w miejscach niedostępnianych, w szczególności u podnóża wydm; 11) ustawianie: <ol style="list-style-type: none"> a) tablic informacyjnych, w szczególności tablic edukacyjnych lub ostrzegawczych, b) tablic z mapami turystycznymi, c) tablic z regulaminem Parku, d) piktogramów; 12) wyznaczenie i oznakowanie tras spacerowych
4	Występowanie pożarów i innych miejscowych zagrożeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie pasów przeciwpożarowych typu A i B. 2. Utrzymanie baz sprzętu do gaszenia pożarów lasów. 3. Utrzymanie dojazdów pożarowych w stanie przejezdności. 4. Usuwanie materiałów łatwopalnych. 5. Usuwanie krzewów i drzew pod liniami energetycznymi oraz wokół transformatorów. 6. Oczyszczanie zbiorników wodnych będących punktami czerpania wody. 7. Remont lub wymiana słupów, tablic informacyjnych, ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu. 8. Gaszenie pożarów i dozorowanie pożarysk. 9. Ustalanie stopnia zagrożenia pożarowego lasów. 10. Obserwacja terenów leśnych. 11. Prowadzenie dyżurów przeciwpożarowych służb terenowych, kierowców ciągników oraz w punkcie alarmowo-dyspozycyjnym. 12. Nabywanie i utrzymywanie sprzętu infrastruktury przeciwpożarowej, w tym systemu łączności radiotelefonicznej oraz sprzętu przeciwpożarowego, w tym samochodów patrolowo-gaśniczych, ciągnika do wyorywania pasów przeciwpożarowych oraz modułów gaśniczych. 13. Wprowadzanie zakazu wstępu do lasu w okresie najwyższego zagrożenia pożarowego. 14. Usuwanie innego miejscowego zagrożenia we współpracy ze służbami, szczególnie z Państwową Strażą Pożarną. 15. Edukacja społeczeństwa

5	Opanowywanie siedlisk przez ekspansywne gatunki drzew i krzewów obcego pochodzenia, zagrażające ustępującym gatunkom rodzimym, w tym zwłaszcza rzadkim i zagrożonym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usuwanie mechaniczne drzew i krzewów obcego pochodzenia oraz roślin zielnych zagrażających rodzimym gatunkom. 2. Wspomaganie usuwania mechanicznego drzew i krzewów oraz roślin zielnych obcego pochodzenia preparatami chemicznymi lub biologicznymi w przypadku gatunków najbardziej ekspansywnych, w szczególności czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>), klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>) i robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>)
6	Niezgoda składu gatunkowego części drzewostanów z siedliskiem, skutkująca degeneracją siedliska, w tym gleb	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regulacja struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów. 2. Dolesianie wybranych luk i przerzedzeń. 3. Produkcja sadzonek drzew i krzewów do odnowień i zalesień w Gospodarstwie Szkółkarskim w Julinku. 4. Utrzymywanie prawidłowej struktury zbiorowiska leśnego. 5. Wykonywanie cięć pielęgnacyjno-hodowlanych i ochronnych. 6. Odnowienie lasu w drodze siewu naturalnego lub sztucznego, lub sadzenia. 7. Przebudowa drzewostanów. 8. Wykonywanie poprawek i uzupełnień w uprawach i młodnikach. 9. Porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia. 10. Wprowadzanie podszytów zgodnych z siedliskiem
7	Zanieczyszczenie wód	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania na rzecz rozbudowy systemu oczyszczania ścieków i wód opadowych oraz zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowych wsi, w szczególności przez uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 2. Zabudowa biologiczna rzek, strumieni oraz terenów wokół zbiorników wodnych. 3. Wprowadzanie do wód na obszarze Parku ścieków oczyszczonych pochodzących z gminnych oczyszczalni ścieków komunalnych, o parametrach nie gorszych niż: <ol style="list-style-type: none"> 1) BZT5 (mgO₂/m³) 8 i poniżej; 2) zawiesiny (mg/l) 30 i poniżej; 3) ChZT cr (mg/l) 70 i poniżej; 4) azot ogólny (mg N/l) 10 i poniżej; 5) fosfor ogólny (mg P/l) 0,25 i poniżej. 4. Działania na rzecz regulacji gospodarki ściekowej z zastosowaniem zbiorników szczelnych na nieczystości ciekłe (przy braku kanalizacji) przez uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, planów ogólnych gmin lub miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz przez opiniowanie lokalizacji inwestycji celu publicznego. 5. Działania zapobiegające budowie przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach gęstej zabudowy oraz na obszarach z wysokim poziomem wód gruntowych. 6. Działania na rzecz wymiany lub budowy zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe odprowadzanych z budynków będących własnością Parku lub wykonywanie przyłączy do zbiorczej sieci kanalizacyjnej.

		7. Współpraca z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w zakresie kontroli stanu wód pościekowych pochodzących z oczyszczalni ścieków komunalnych odprowadzanych do wód na obszarze Parku.
8	Zanieczyszczenie powietrza	<ol style="list-style-type: none"> 1. Termomodernizacja budynków Parku. 2. Zastosowanie lub wymiana izolacji termicznej budynków Parku oraz działania na rzecz wykonania lub wymiany izolacji termicznej budynków niebędących własnością Parku. 3. Modernizacja lub wymiana instalacji grzewczej w budynkach Parku oraz działania na rzecz modernizacji lub wymiany instalacji grzewczej w budynkach niebędących własnością Parku. 4. Wymiana kotłów na nowe, bardziej przyjazne środowisku w budynkach będących własnością Parku oraz działania na rzecz modernizacji lub wymiany kotłów w budynkach niebędących własnością Parku
9	Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selektywna zbiórka, segregacja i wywóz odpadów. 2. Likwidacja starych składowisk odpadów. 3. Likwidacja eternitowych pokryć dachowych i ich utylizacja. 4. Rekultywacja terenów zdegradowanych
10	Zagrożenia zdrowotności i żywotności drzewostanów przez masowe wystąpienie szkodliwych owadów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prognozowanie – obserwacja rozwoju szkodliwych owadów przez: <ol style="list-style-type: none"> 1) wykładanie pułapek feromonowych; 2) wykonanie jesiennych poszukiwań owadów w ściółce i glebie. 2. Ograniczanie liczebności owadów przez: <ol style="list-style-type: none"> 1) wyszukiwanie i usuwanie zasiedlonych drzew stojących; 2) usuwanie części drzew przewróconych lub złamanych w wyniku działania czynników abiotycznych; 3) mechaniczne rozdrabnianie gałęzi i resztek po wyróbce drewna, z pozostawieniem ich na powierzchni; 4) korowanie surowca drzewnego; 5) chwytanie owadów w pułapki
11	Zagrożenia sadzonek hodowanych na szkółce przez szkodliwe owady i pasożytnicze grzyby uszkadzające siewy i sadzonki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prognozowanie występowania owadów przez poszukiwanie owadów w glebie. 2. Mechaniczne, chemiczne lub biologiczne zwalczanie owadów oraz chorób grzybowych w szkółce
12	Szkody powodowane przez zwierzęta łowne w ekosystemach leśnych i nieleśnych oraz uprawach rolnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczanie upraw leśnych i odnowień przed zgryzaniem przez bieżące naprawianie uszkodzonych ogrodzeń, budowę nowych ogrodzeń i stosowanie repelentów. 2. Zabezpieczanie upraw rolnych przez grodzenie i stosowanie repelentów. 3. Odstrzały redukcyjne zwierząt łownych zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1082)
13	Zarastanie przez drzewa i krzewy zbiorowisk nieleśnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koszenie łąk i usuwanie młodego pokolenia drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej na łąkach, murawach napiaskowych i wrzosowiskach, wraz z usunięciem biomasy. 2. Utrzymanie i powiększanie wybranych luk w drzewostanie, przersedzanie drzewostanu oraz eliminacja podrostu i podszytu. 3. Propagowanie rolnictwa ekologicznego i pakietów przyrodniczych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
14	Zmniejszanie się liczebności niektórych rodzimych gatunków roślin	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie działań zmierzających do przywrócenia i utrzymania właściwych dla danego typu siedliska stosunków wodnych, z jakimi związane są te gatunki.

		<ol style="list-style-type: none"> Zachowanie ekstensywnej gospodarki rolnej i przyjaznych środowisku naturalnemu sposobów użytkowania terenów przeznaczonych pod rolnictwo. Ochrona gatunków zagrożonych <i>in situ</i>, w szczególności (monitoring oraz ewentualne zastosowanie zabiegów ochrony czynnej, w tym koszenia i odkraczania terenów otwartych, gradzenia miejsc występowania i zabezpieczania ich przed erozją gleby) oraz <i>ex situ</i>, w tym (kolekcja wybranych gatunków w Gospodarstwie Szkółkarskim w Julinku) zasilanie populacji i restytucja wybranych gatunków (przez wysiew i dosadzanie)
15	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> Zachowanie różnorodności, powierzchni i właściwego środowiska życia zwierząt. Sterowanie zagęszczeniem, strukturą gatunkową, wiekową i przestrzenną populacji zwierząt. Odtwarzanie i tworzenie nowych siedlisk dla gatunków ziemnowodnych (oczka wodne)
16	Rozprzestrzenianie się zwierząt gatunków obcych	Odstrzały redukcyjne gatunków obcych stanowiących zagrożenie dla gatunków rodzimych, w szczególności: wizona amerykańskiego (<i>Neogale vision</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>) i daniela zwyczajnego (<i>Dama dama</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie
17	Ginięcie rodzimych gatunków zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> Reintrodukcja, restytucja wybranych gatunków zwierząt, które dawniej występowały na obszarze Parku. Zasilanie grup zwierząt nowymi osobnikami. Prowadzenie zamkniętej hodowli zachowawczej żubrów (<i>Bison bonasus</i>). Ograniczanie liczebności (przez wykonywanie odstrzałów redukcyjnych), gatunków stanowiących niebezpieczeństwo dla istnienia gatunków zagrożonych. Dokarmianie zwierząt w okresie zalegania wysokiej pokrywy śnieżnej i ekstremalnie niskich temperatur. Pogłębianie i odładzanie wodopojów
18	Zagrożenie zwierząt kłusownictwem	<ol style="list-style-type: none"> Patrolowanie obszaru Parku przez pracowników Służby Parku Narodowego, w tym Straż Parku – zdejmowanie wnyków i innych pułapek na obszarze Parku, zapobieganie niszczeniu gniazd ptaków. Współpraca z Policją
19	Nieszczęśliwe zdarzenia drogowe, którym ulegają zwierzęta	<ol style="list-style-type: none"> Współpraca z zarządcami dróg w zakresie właściwego oznakowania dróg przecinających korytarze ekologiczne. Współpraca z zarządcami dróg w zakresie właściwego oczyszczania poboczy dróg w celu poprawienia widoczności wybiegających zwierząt
20	Zagrożenie wścieklizną	<ol style="list-style-type: none"> Odstrzały redukcyjne lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) i jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie. Współpraca ze służbami weterynaryjnymi w zakresie szczepień zwierząt przeciwko wściekliznie
21	Zagrożenie ptasią grypą	Współpraca ze służbami weterynaryjnymi w zakresie przekazywania informacji o ewentualnych upadkach ptaków
22	Zużycie techniczne zabytków budownictwa i architektury	<ol style="list-style-type: none"> Przeglądy i ewidencjonowanie obiektów budownictwa i architektury o wartościach zabytkowych.

		<ol style="list-style-type: none"> Prace konserwatorskie, renowacyjne i rewaloryzacyjne, remonty konserwatorskie. Opracowanie dokumentacji projektowych. Ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego przez wpis do odpowiedniego rejestru lub ewidencji zabytków
23	Zniekształcenie krajobrazu kulturowego	<ol style="list-style-type: none"> Formowanie koron przydrożnych drzew poprzez przycinanie gałęzi (ogławianie) oraz sadzenie nowych zadrzewień. Przeciwdziałanie wprowadzaniu nowej zabudowy na działkach wcześniej niezabudowanych, w ramach uzgadniania: decyzji o warunkach zabudowy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów ogólnych gmin oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin
24	Antropogenna erozja gleb na wydmach	<ol style="list-style-type: none"> Odgrodzenie fragmentów wydm narażonych na nieuprawnione przebywanie osób w tych miejscach. Wykonanie zabezpieczeń przeciwerozyjnych
25	Zbyt mała ilość martwego drewna w niektórych drzewostanach, zapewniającego szansę przeżycia gatunków saproksylicznych	<ol style="list-style-type: none"> Pozostawianie martwego drewna w lasach w różnej postaci, w tym wydzielonego w trakcie naturalnych procesów zachodzących w drzewostanie (przechodzenie faz rozwojowych) oraz w wyniku zdarzeń losowych – katastrof ekologicznych, w szczególności pożaru, wiatrolomu lub wymoknięcia. Pozostawienie drewna drzew wycinanych podczas zabezpieczenia szlaków turystycznych
26	Niekontrolowana działalność ludzka powodująca niszczenie infrastruktury Parku, przez samowolne przekopywanie dróg, rowów, grobli lub trytyw, zmierzające do przyspieszenia odpływu wód z podtapianych prywatnych posesji	<ol style="list-style-type: none"> Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną polegająca, w szczególności na wzajemnych konsultacjach proponowanych działań, inicjowaniu działań zmierzających do ochrony wód oraz wspólnych staraniach o środki na finansowanie tych działań . Współpraca z gminami: Brochów, Czosnów, Izabelin, Leoncin, Leszno, Łomianki, Kampinos, Stare Babice i powiatami: nowodworskim, warszawskim–zachodnim, sochaczewskim, polegająca na wzajemnych konsultacjach proponowanych działań, inicjowaniu działań zmierzających do ochrony terenów prywatnych przed zalewaniem w czasie niekorzystnych warunków atmosferycznych oraz wspólnych staraniach o środki na finansowanie tych działań. Działania techniczne ograniczające podnoszenie poziomu wody przez bobra (<i>Castor fiber</i>) w rejonach konfliktowych (obszary, gdzie ze względu na działalność bobrów dochodzi do podtapiania pól uprawnych lub prywatnych zabudowań i generowania strat materialnych), przez wstawianie w tamy bobrów rur-przepustów, które pozwolą na piętrzenie wody, wyłącznie do określonego poziomu wody
27	Niszczenie rzadkich gatunków roślin i ich stanowisk przez zwierzęta, w szczególności przez zgryzanie i buchtowanie	<ol style="list-style-type: none"> Regulacja populacji zwierząt. Wzmacnianie populacji zagrożonych roślin. Techniczne zabezpieczanie stanowisk roślin. Ochrona roślin <i>ex situ</i>

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Degradacja gleb i degeneracja roślinności pod wpływem	1. Nabywanie nieruchomości niebędących w użytkowaniu Parku lub niebędących jego własnością.

	obniżonego melioracyjnie poziomu wód podziemnych	2. Renaturyzacja stosunków wodnych przez spowalnianie odpływu na głównych ciekach Parku
2	Pojawianie się: 1) nowych gatunków obcych roślin i zwierząt, zwłaszcza inwazyjnych gatunków obcych; 2) innych organizmów zagrażających istnieniu populacji rodzimych roślin i grzybów	1. Monitorowanie stanu populacji organizmów zagrażających rodzimej przyrodzie. 2. Zwalczanie organizmów zagrażających rodzimym gatunkom roślin i zwierząt metodami dostosowanymi do danego organizmu, w szczególności przez wyrywanie, wycinanie, odławianie lub odstrzał

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Presja urbanizacji na obszarze otuliny Parku, w tym zanieczyszczenie powietrza, gleb i wód	1. Działania na rzecz wprowadzania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów ogólnych gmin oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin postanowień ograniczających presję urbanizacyjną na obszarze otuliny Parku oraz uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy. 2. Współpraca ze społecznością lokalną oraz jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie opiniowania zamierzeń budowlanych, promowania dobrych praktyk oraz określania warunków działania zgodnie z zasadą ostrożności
2	Przerwanie powiązań przyrodniczych Parku z otoczeniem, w szczególności z dolinami Wisły, Bzury i Utraty oraz enklawami Parku, prowadzące do zubożenia genetycznego i gatunkowego roślin i zwierząt	1. Działania na rzecz wprowadzenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów ogólnych gmin oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin postanowień zapobiegających przerwaniu powiązań przyrodniczych Parku z otoczeniem oraz opiniowanie planowanych inwestycji. 2. Uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy na obszarach korytarzy ekologicznych wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. 3. Współpraca ze społecznością lokalną oraz służbami samorządowymi w zakresie opiniowania zamierzeń budowlanych i innych przedsięwzięć, w tym promowanie dobrych praktyk oraz określania warunków działania zgodnie z zasadą ostrożności
3	Stosowanie ogrodzeń pełnych oraz zakończonych ostrymi elementami, które stanowią zagrożenie dla zwierząt	Edukacja społeczeństwa, współpraca ze społecznością lokalną oraz służbami samorządowymi w zakresie dobrych praktyk dotyczących eliminacji zagrożeń dla zwierząt
4	Opanowywanie siedlisk przez inwazyjne gatunki obce zagrażające gatunkom rodzimym	1. Propagowanie hodowli rodzimych gatunków roślin wśród mieszkańców otuliny Parku. 2. Prowadzenie edukacji ekologicznej. 3. Produkcja i sprzedaż gatunków rodzimych do ogrodów przydomowych i zadrzewień

5	Obniżanie poziomu wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich zanieczyszczenie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opiniowanie działań mogących potencjalnie wpływać na zmiany stanów wód podziemnych i powierzchniowych, w tym inwestycji w zakresie budowy ujęć wód. 2. Zaniechanie prowadzenia prac powodujących obniżanie poziomu wód powierzchniowych i podziemnych na obszarze Parku. 3. Badanie stanu i jakości wód powierzchniowych i podziemnych. 4. Współpraca z Marszałkiem Województwa Mazowieckiego, powiatami i gminami, na obszarze których położony jest Park i w jego sąsiedztwie oraz instytucjami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną, w celu wypracowania rozwiązań uwzględniających potrzeby przyrody Parku i społeczności lokalnych. 5. Działania na rzecz rozbudowy systemów kanalizacji sanitarnej (sieci kanalizacyjne, oczyszczalnie ścieków komunalnych) i systemów odprowadzania i retencjonowania wód opadowych oraz systemów wodociągowych (rozdzielcza sieć wodociągowa, ujęcia wody, stacje uzdatniania), przez uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. 6. Działania na rzecz regulacji gospodarki ściekowej z zastosowaniem bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe (do czasu wybudowania kanalizacji sanitarnej), przez wprowadzanie odpowiednich postanowień do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz przez opiniowanie lokalizacji inwestycji celu publicznego. 7. Działania zapobiegające budowie przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach gęstej zabudowy oraz na obszarach z wysokim poziomem wód. 8. Dopuszczanie realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków w przypadku: <ol style="list-style-type: none"> 1) rozproszonej zabudowy na działkach powyżej 3000 m²; 2) terenów z głęboko występującymi wodami gruntowymi na poziomie 1,5 p.p.t.; 3) braku spływu wód powierzchniowych i podziemnych w kierunku Parku
---	--	---

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożenia ¹⁾	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków
1	Zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych w Parku i otulinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opiniowanie inwestycji mających wpływ na stan i jakość wód, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) gminnych sieci wodociągowych; 2) sieci kanalizacyjnych. 2. Działania na rzecz rozbudowy systemów kanalizacji sanitarnej (sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków komunalnych), systemów odprowadzania i retencjonowania wód opadowych oraz systemów zaopatrzenia w wodę (rozdzielcza sieć wodociągowa, ujęcia wody,

		<p>stacje uzdatniania wody) w szczególności przez wprowadzanie postanowień do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, planów ogólnych gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>3. Uzgadnianie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, planów ogólnych gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub lokalizacji inwestycji celu publicznego.</p> <p>4. Działania zapobiegające budowie przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach gęstej zabudowy oraz na obszarach z wysokim poziomem wód podziemnych.</p> <p>5. Dopuszczanie realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków w przypadku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozproszonej zabudowy na działkach powyżej 3000 m²; 2) terenów z głęboko występującymi wodami gruntowymi na poziomie 1,5 p.p.t.; 3) braku spływu wód powierzchniowych i podziemnych w kierunku Parku
2	Antropogeniczne przekształcenia gleb	Propagowanie tradycyjnego rolnictwa (ekologicznego) i agroturystyki
3	<p>Pojawianie się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nowych gatunków obcych roślin i zwierząt, w tym inwazyjnych gatunków obcych; 2) innych organizmów zagrażających istnieniu populacji rodzimych roślin i grzybów 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie stanu populacji organizmów zagrażających rodzimej przyrodzie. 2. Zwalczanie organizmów zagrażających rodzimym gatunkom roślin i zwierząt metodami dostosowanymi do danego organizmu, w szczególności przez wyrywanie, wycinanie, odławianie lub odstrzał
4	Zmiana warunków siedliskowych na skutek nieprzewidywalnych zmian pogodowych, w szczególności klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie monitoringu przyrodniczego. 2. Podejmowanie działań mających na celu zachowanie trwałości istnienia populacji rzadkich i zagrożonych gatunków rodzimej fauny i flory
5	Choroby o charakterze epizootii, w szczególności afrykański pomór świń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring stanu zdrowotnego populacji zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem dzika (<i>Sus scrofa</i>). 2. Opracowanie i wdrożenie procedur postępowania w przypadku stwierdzenia epizootii lub zaobserwowania niepokojących objawów chorobowych. 3. Przestrzeganie wytycznych odnośnie stosowania zasad bioasekuracji przez myśliwych w czasie wykonywania odstrzałów redukcyjnych i sanitarnych oraz w czasie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku afrykańskiego pomoru świń

Objaśnienia:

- ¹⁾ Ocena zagrożeń wyraża się w uszeregowaniu zagrożeń od najistotniejszego.

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM RODZAJU, ROZMIARU
I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną ścisłą

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Ograniczanie przebywania osób w miejscach niedostępnianych, budowa barier wzdłuż granic i na drogach dojazdowych do obszarów ochrony ścisłej	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
2	Ścinanie drzew zagrażających bezpieczeństwu turystów i odwiedzających Kampinoski Park Narodowy, zwany dalej „Parkiem”, przy szlakach turystycznych, ścieżkach edukacyjnych, ścieżkach spacerowych i drogach, z pozostawieniem ich na gruncie	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
3	Jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny (<i>Pinus sylvestris</i>) na stałych partiach kontrolnych, do oceny zagrożenia przez foliofagi, w szczególności: 1) strzygonię choinówkę (<i>Panolis flammea</i>); 2) poprocha cetyniaka (<i>Bupalus piniaria</i>); 3) zawisaka borowca (<i>Hyloicus pinastri</i>); 4) barczatkę sosnowkę (<i>Dendrolimus pini</i>); 5) osnuję gwiazdzistą (<i>Acantholyda posticalis</i>); 6) borecznikowate (<i>Diprionidae</i>)	3 powierzchnie podokapowe	Obszar ochrony ścisłej
4	Monitoring odporności środowiska, w szczególności borów sosnowych, na owady, w tym foliofagi i kambiofagi	2 powierzchnie referencyjne	Obszar ochrony ścisłej
5	Usuwanie roślin inwazyjnych gatunków obcych, w szczególności: czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>), dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>) i klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), przez wrywanie, wycinanie lub wykopywanie szpadlem	12,96 ha	1. Obwód Ochronny Kampinos: 145i i 145j. 2. Obwód Ochronny Przyćmień: 217d–217h
6	Zbiór nasion i owoców z rodzimych gatunków drzew, krzewów i roślin zielnych, w celu zasilenia i utrzymania hodowli ex situ i na potrzeby ewentualnego wsparcia zagrożonych populacji	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
7	Utrzymanie przejezdności dojazdów pożarowych, w tym: 1) ich oznakowanie; 2) usuwanie wywrotów i złomów oraz drzew zagrażających bezpieczeństwu; 3) wykaszanie poboczy dróg kosiarką bijakową	3,60 km	Obszar ochrony ścisłej

8	Stabilizacja dojazdów pożarowych, przez wyrównanie wybojów i kolein oraz zasypywanie dołów kruszywem naturalnym – pospółką	1,44 km	Obszar ochrony ścisłej
9	Utwardzenie dojazdów pożarowych na wydmach płytami typu Yomb	0,08 km	Obszar ochrony ścisłej
10	Prowadzenie letnich dyżurów lub obserwacji przeciwpożarowych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Ograniczanie przebywania osób w miejscach nieudostępionych, przez budowę barier wzdłuż granic oraz dróg, szlaków turystycznych oraz ścieżek edukacyjnych i spacerowych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
2	Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu turystów i odwiedzających Park, przy szlakach turystycznych, ścieżkach edukacyjnych, ścieżkach spacerowych i drogach, z pozostawieniem ich na gruncie	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
3	Prowadzenie letnich dyżurów lub obserwacji przeciwpożarowych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
4	Wykonanie działań technicznych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746 mających spowolnić odpływ wód z obszaru Parku, w tym budowa piętrzeń na kanałach, naturalizacja kanałów oraz budowa i adaptacja istniejących oczek wodnych w celu wzmocnienia siedlisk bezkręgowców w tym: poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>), poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>) i zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>) oraz kręgowców w tym: kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>)	Według potrzeb	Obszary ochrony ścisłej: Żurawiowe, Krzywa Góra, Debły

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Konserwacja urządzeń powstałych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE 12 NAT/PL/000084	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
2	Prowadzenie prac koncepcyjnych, geodezyjnych i projektowych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE 19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszary ochrony ścisłej: Żurawiowe, Krzywa Góra i Debły
3	Wykonanie działań technicznych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746 mających spowolnić odpływ wód z obszaru Parku, w tym budowa piętrzeń na kanałach, naturalizacja kanałów oraz budowa i adaptacja istniejących oczek	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

wodnych w celu wzmocnienia siedlisk bezkręgowców w tym: poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>), poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>) i zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>) oraz kręgowców w tym: kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>)		
--	--	--

D. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Opieka nad pomnikami, mogiłami, miejscami straceń i miejscami pamięci, w tym konserwacja, remont lub wymiana zniszczonych elementów oraz porządkowanie	8 obiektów	1. Obręb Ochronny Laski: 24c, 50g i 74f. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 183h, 184f, 199d i 201b. 3. Obręb Ochronny Kampinos: 172b
2	Opieka nad kapliczkami i krzyżami przydrożnymi, w tym konserwacja, remont lub wymiana zniszczonych elementów oraz porządkowanie, odkrzaczanie lub usuwanie drzew zagrażających zniszczeniem tych obiektów	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
3	Utrzymanie we właściwym stanie technicznym grodziska w Zamczysku, w szczególności przez oznakowanie miejsca, konserwację, remont lub wymianę zniszczonych elementów oraz porządkowanie, odkrzaczanie, usuwanie drzew zagrażających zniszczeniem elementów grodziska	Według potrzeb	Obręb Ochronny Kampinos: 165g
4	Ochrona pamięci o wydarzeniach historycznych, w tym przez udział w uroczystościach patriotycznych upamiętniających wydarzenia historyczne oraz składanie zniczy i wiązanek	Według potrzeb	1. Obręb Ochronny Laski: 50g, 74f. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 183h, 184f i 199d. 3. Obręb Ochronny Kampinos: 172b
5	1. Usuwanie wywrotów, złomów, drzew lub ich fragmentów, zagrażających bezpieczeństwu turystów i odwiedzających Park przy szlakach turystycznych z pozostawieniem ich na gruncie. 2. Oczyszczanie światła szlaków turystycznych z zarastających gałęzi. 3. Koszenie	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
6	Utrzymanie szlaków turystycznych, ścieżek spacerowych oraz edukacyjnych, w tym: 1) konserwacja lub remont ich nawierzchni; 2) montaż, konserwacja, remont lub wymiana urządzeń i znaków informacyjnych; 3) odnowienie oznaczenia lub likwidacja starego oznakowania; 4) korekta przebiegu w przypadku potrzeb związanych z ochroną przyrody	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
7	Monitoring ruchu turystycznego	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

8	Edukacja i informowanie społeczeństwa, w szczególności w zakresie potrzeby tworzenia i funkcjonowania Parku, przebiegu granic obszarów ochrony ścisłej oraz potrzeby ich wyznaczania, zasadach obowiązujących na obszarze Parku, wydarzeniach organizowanych przez Park oraz o realizowanych projektach, przez: 1) budowę, konserwację, remonty lub wymianę tablic informacyjnych; 2) likwidację niepotrzebnych, zużytych lub trwale zniszczonych tablic informacyjnych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
9	Ochrona przed rozdeptywaniem zbiorowisk roślinnych przez budowę, konserwację, remont lub wymianę kładek i mostków na szlakach turystycznych, ścieżkach spacerowych i edukacyjnych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
10	Ochrona ekosystemów Parku przez wyznaczenie i zagospodarowywanie miejsc przeznaczonych do odpoczynku, w tym budowę, konserwację, remont, wymianę lub likwidację niepotrzebnych, zużytych lub trwale zniszczonych obiektów małej architektury	Według potrzeb	1. Obręb Ochronny Laski: 49i, 50g i 59c. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 238a
11	Prowadzenie: 1) badań i inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i grzybów, 2) badań procesów przyrodniczych oraz monitoringu przyrodniczego środowiska abiotycznego, gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk, w szczególności siedlisk przyrodniczych, 3) badań procesów ekologicznych zachodzących w środowisku	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną czynną

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w drzewostanach (cięcia o charakterze trzebieży), w celu zwiększenia odporności drzewostanów na czynniki biotyczne i abiotyczne – cięcia w drzewostanach II klasy wieku	46,34 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 112j, 280g, 316ix, 362ix, 378g, 400b i 400c. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 77hx, 77jx, 204h, 309c, 309d, 309m, 311f, 315l, 315o, 315p, 317n, 318c, 352a, 355cx, 378a, 369k i 369n. 3. Obręb Ochronny Laski: 146a, 207i, 259i, 268g, 268s, 268t, 273k, 276j, 286n, 286s, 289o, 289t, 289w, 312ax, 312cx, 312x, 344h, 350b i 350g.
2	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w drzewostanach (cięcia o charakterze trzebieży), w celu zwiększenia odporności drzewostanów na	391,12 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 97b, 127b, 127i, 259a, 275g, 275l, 281cx, 315mx, 354t, 354w, 362hx, 372f,

	czynniki biotyczne i abiotyczne – cięcia w drzewostanach III i starszych klas wieku		375a, 375b, 377g, 377t, 377w, 377x, 381f, 381g, 402c i 413a. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 25b, 28a, 28c, 28d, 28f, 42c, 52m, 53b, 57d, 67c, 73c, 77ix, 77mx, 82h, 82j, 82k, 86a, 86i, 139d, 140g, 140h, 155c, 160h, 160i, 160j, 211b, 309n, 314i, 314j, 314l, 317a, 317b, 317m, 317o, 317p, 317r, 317s, 317t, 352d, 377i, 377n, 378f i 378k. 3. Obręb Ochronny Laski: 3a, 8i, 9b, 14c, 14d, 41g, 46d, 60a, 78d, 82b, 85a, 90b, 91c, 111Ah, 113f, 115a, 201b, 202a, 205a, 207f, 238a, 259a, 262a, 262d, 262g, 262h, 268f, 273a, 273b, 273f, 275p, 286r, 287l, 289n, 326r, 344f i 344g.
3	Poprawa warunków wzrostu młodego pokolenia (cięcia odstawiające)	7,16 ha	Obręb Ochronny Kromnów: 37a i 173a
4	Usuwanie: 1) części drzew opianowanych przez owady lub grzyby, których masowe występowanie zagraża trwałości drzewostanów; 2) drzew wywróconych, złamanych i zamierających stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi lub mienia, w tym wymagających użycia sprzętu specjalistycznego, przy drogach, szlakach turystycznych, w pobliżu zabudowań, obiektów turystycznych lub linii energetycznych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
5	Ocena zagrożenia drzewostanów przez szkodliwe owady leśne, w tym konsultacje, szkolenia, przegląd i lustracje drzewostanów, prowadzone we współpracy z Zespołem Ochrony Lasu w Łodzi	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
6	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w uprawach i młodnikach – zabiegi o charakterze czyszczeń wczesnych	1,10 ha	Obręb Ochronny Kromnów: 166a i 173a
7	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w młodnikach – zabiegi o charakterze czyszczeń późnych	17,19 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 368f, 378a i 429d oraz działka o numerze 298 obręb ewidencyjny Famułki Brochowskie. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 77d, 77dx, 77hx, 355n, 366i, 366t, 366x, 369j, 373i i 378k oraz działki o numerach:

			<p>1) 241 obręb ewidencyjny Kromnów;</p> <p>2) 326 obręb ewidencyjny Miszory;</p> <p>3) 14 i 153 obręb ewidencyjny Famułki Królewskie.</p> <p>3. Obręb Ochronny Laski: 137c i 149f</p>
8	Ręczne lub mechaniczne usuwanie przez wrywanie, wykopywanie lub koszenie we wczesnej fazie kwitnienia lub owocowania inwazyjnych gatunków roślin zielnych, w tym: kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>), rdestowców (<i>Reynoutria ssp.</i>), winobluszczu (<i>Partenocissus ssp.</i>), nawłoci późnej (<i>Solidago gigantea</i>), nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>), niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens grandulifera</i>), niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>) i erechtitesa jastrzębcolistnego (<i>Erechtites hieraciifolia</i>)	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
9	Dolesienia luk	1,09 ha	<p>1. Obręb ochronny Kampinos: działki o numerach 84/1 i 84/3 obręb ewidencyjny Wiersze.</p> <p>2. Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach: 2h</p>
10	Zalesienia	0,05 ha	Obręb Ochronny Kromnów: działka o numerze 2/4 obręb ewidencyjny Gorzewnica
11	Poprawki i uzupełnienia	0,4 ha	Obręb Ochronny Kampinos: 384i i 385bx
12	Użytkowanie istniejących plantacji świerkowych (<i>Picea abies</i>)	0,10 ha	Obręb Ochronny Laski: 26b
13	Budowa dwóch nowych ogrodzeń zabezpieczających podsadzenia hodowlane przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta	350 m	Obręb Ochronny Kampinos: 384i, 385bx
14	Odbudowa lub generalny remont zniszczonego ogrodzenia zabezpieczającego odnowienia przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta	560 m	Obręb Ochronny Laski: 173h
15	Likwidacja starych ogrodzeń oraz remonty bieżące istniejących ogrodzeń, przez uzupełnianie uszkodzonych elementów ogrodzeniowych, w celu zabezpieczenia upraw i odnowień leśnych przed jeleniowatymi (<i>Cervidae</i>)	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
16	Zabezpieczanie chemiczne sadzonek drzew przed zgryzaniem w podsadzeniach i dolesieniach luk	5720 sztuk	1. Obręb Ochronny Kampinos: 384f, 412l i 412r oraz działka o numerze 368/2 obręb ewidencyjny Górki.

			2. Obręb Ochronny Kromnów: 78k i 132a. 3. Obręb Ochronny Laski: 195j i 331y
17	Zbiór nasion i owoców z rodzimych gatunków drzew, krzewów i roślin zielnych, w celu zasilenia i utrzymania hodowli <i>ex situ</i> i na potrzeby ewentualnego wsparcia zagrożonych populacji	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
18	Pielęgnowanie upraw leśnych w tym usuwanie przez wrywanie, wykaszanie lub motyczenie roślin niepożądanych	26,43 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 82i, 112j, 294n, 294o, 307c–307f, 384f, 384i, 385bx, 411j, 411r, 412l, 412r i 412x oraz działki o numerach: 1) 153, 165, 241 i 257 obręb ewidencyjny Zamość; 2) 367/4, 368/2 i 381/1 obręb ewidencyjny Górki; 3) 31, 33 i 68 obręb ewidencyjny Korfowe; 4) 124 obręb ewidencyjny Pindal; 5) 272 obręb ewidencyjny Lasocin; 6) 39 obręb ewidencyjny Kiścinnie. 2. Obręb Ochronny Laski: 2i, 3b, 3c, 26b, 195j, 198n, 256c, 267l, 275n i 275o, 275p, 314l oraz działki o numerach: 1) 101/2 obręb ewidencyjny Wiersze; 2) 96 obręb ewidencyjny Wólka. 3. Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach: 2h
19	Jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny (<i>Pinus sylvestris</i>), na stałych partiach kontrolnych, w celu oceny zagrożenia spowodowanego przez foliofagi, w szczególności: 1) strzygonię choinówkę (<i>Panolis flammea</i>); 2) poprocha cetyniaka (<i>Bupalus piniaria</i>); 3) zawisaka borowca (<i>Hyloicus pinastri</i>); 4) barczatkę sosnowkę (<i>Dendrolimus pini</i>); 5) osnuję gwiaździstą (<i>Acantholyda posticalis</i>); 6) borecznikowate (<i>Diprionidae</i>)	414 prób	Obszar ochrony czynnej
20	Prognozowanie występowania brudnicy mniszki (<i>Lymantria monacha</i>) przez wykładanie pułapek zapachowych (feromonowych)	51 sztuk	Obszar ochrony czynnej
21	Monitoring odporności środowiska, w szczególności w borach sosnowych, na owady, w tym kambiofagi i foliofagi	3 powierzchnie	Obszar ochrony czynnej

22	<p>Wycinanie, wyrywanie, wykopywanie lub zwalczanie chemiczne gatunków obcych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) roślin drzewiastych: <ol style="list-style-type: none"> a) czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>), b) robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), c) dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), d) klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), e) sosny Banksa (<i>Pinus banksiana</i>), f) sumaka octowca (<i>Rhus typhina</i>); 2) roślin zielnych: <ol style="list-style-type: none"> a) rdestowca japońskiego (<i>Reynoutria japonica</i>), b) nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>), c) winobluszczu (<i>Parthenocissus sp</i>), d) niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens grandulifera</i>), e) kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>) 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
23	<p>Odstzał redukcyjny sarny (<i>Capreolus capreolus</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach oraz uprawach leśnych i rolnych, z uwzględnieniem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zapotrzebowania dużych drapieżników na pokarm, które jest określane na podstawie monitoringu liczebności dużych drapieżników; w przypadku gdy dane z monitoringu dużych drapieżników wykażą możliwość naturalnej regulacji liczebności populacji sarny (<i>Capreolus capreolus</i>), regulacja nie będzie wykonywana; 2) monitorowania uszkodzeń młodego pokolenia drzew, wskazującego znaczące oddziaływania szkód powodowanych przez sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>) na ekosystemy leśne, zagrażające celom ich ochrony; 3) monitorowania szkód powodowanych przez sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>) w uprawach rolnych 	Do 50 sztuk ²⁾ , w tym: 20 kozłów, 20 kóz i 10 kozłat	Obszar ochrony czynnej
24	<p>Odstzał redukcyjny jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach oraz uprawach leśnych i rolnych, z uwzględnieniem:</p>	Do 100 sztuk ²⁾ , w tym: 35 byków, 45 łań i 20 cieląt	Obszar ochrony czynnej

	<p>1) zapotrzebowania dużych drapieżników na pokarm, które jest określane na podstawie monitoringu liczebności dużych drapieżników; w przypadku gdy dane z monitoringu dużych drapieżników wykażą możliwość naturalnej regulacji liczebności populacji jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), regulacja nie będzie wykonywana;</p> <p>2) monitorowania uszkodzeń młodego pokolenia drzew, wskazującego znaczące oddziaływania szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) na ekosystemy leśne, zagrażające celom ich ochrony;</p> <p>3) monitorowania szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) w uprawach rolnych</p>		
25	<p>Odstrzał redukcyjny lub sanitarny dzika (<i>Sus scrofa</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie oraz rozporządzeniami Wojewody Mazowieckiego w sprawie odstrzału sanitarnego dzików na obszarze Parku w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń</p>	<p>Utrzymanie zagęszczenia populacji na poziomie do 0,1 os/km²</p>	<p>Obszar ochrony czynnej</p>
26	<p>Odstrzał redukcyjny daniela (<i>Dama dama</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu zmniejszenia zagrożenia dla gatunków rodzimych oraz minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach rolnych lub leśnych</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Obszar ochrony czynnej</p>
27	<p>Ochrona ptaków i drobnych ssaków przez odstrzał redukcyjny:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), 2) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), 3) wizona amerykańskiego (<i>Neogale vision</i>), 4) szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) <p>– zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Obszar ochrony czynnej</p>
28	<p>Łagodzenie wpływu ekstremalnych warunków pogodowych na zwierzęta przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykładanie lizawek dla zwierząt; 2) pogłębianie i odladzanie wodopojów na ciekach i zbiornikach wodnych; 3) udostępnianie runa – częściowe usunięcie pokrywy śnieżnej; 	<p>Według potrzeb</p>	<p>Obszar ochrony czynnej</p>

	4) dokarmianie w skrajnie trudnych warunkach zimowych w przypadku masowego zagrożenia życia zwierząt		
29	Konserwacja pasów przeciwpożarowych typu B	0,62 km	1. Obręb Ochronny Kampinos: 297m, 304y, 308d, 334t, 372o, 373dx, 411c i 419a oraz działka o numerze 64 obręb ewidencyjny Korfowe. 2. Obręb Ochronny Laski: 310dx, 310xx, 310zx, 311m i 313c
30	Konserwacja izolacyjnego pasa przeciwpożarowego wokół bagna Łuże	2,72 km	Obręb Ochronny Laski: 111Am, 339a, 339b, 339m, 341d, 341i, 341l i 341m
31	Przeгляд techniczny hydrantów oraz konserwacja punktów czerpania wody, przez koszenie wokół zbiornika, oczyszczanie, pogłębianie i oznakowanie	11 hydrantów	Obręb Ochronny Kampinos: 170c, 170d, 172Ab, 172Ad, 172Af, 172Ai, 362c, 363d i 364b
		2 punkty	1. Obręb Ochronny Kromnów: 321i. 2. Obręb Ochronny Laski: 26k
32	Modernizacja punktów czerpania wody	2 punkty	Obwód Ochronny Laski: 14d, 14f i 26k
33	Utrzymanie przejezdności dojazdów pożarowych, w tym: 1) ich oznakowanie; 2) usuwanie wywrotów i złomów oraz drzew zagrażających bezpieczeństwu osób lub mienia; 3) wykaszanie poboczy dróg kosiarką bijakową	46,60 km	Obszar ochrony czynnej
34	Stabilizacja dojazdów pożarowych, w tym wyrównanie wybojów i kolein, przez zasypywanie dołów kruszywem naturalnym – pospółką	23,49 km	Obszar ochrony czynnej
35	Utwardzenie dojazdów pożarowych na wydmach płytami typu Yomb	6,62 km	Obszar ochrony czynnej
36	Utrzymanie przejezdności dojazdu pożarowego numer 28 przez remont generalny mostka i przepustu	1 obiekt	Obręb Ochronny Laski: 40b i 41f
37	Wykonanie pasa przeciwpożarowego typu A przy drogach publicznych i szlakach turystycznych	45,42 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 97b, 112j, 127b, 127i, 275g, 275l, 280g, 281cx, 362ix, 372f, 375a, 375b, 377g, 400b, 400c, 400h, 402a i 413a. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 28a, 28b, 53b, 67c, 82h, 82k, 86a, 139d, 160h–160j, 211a–211c, 352a, 352d, 366x, 369n, 377i, 377n, 378f i 378k oraz działki o numerach: 1) 241 obręb ewidencyjny Kromnów; 2) 326 obręb ewidencyjny Miszory. 3. Obręb Ochronny Laski: 3a, 8i, 9b, 14c, 41g, 85a, 115a, 146a, 205a, 207f, 238a, 262h, 268g, 268s, 268t, 273f,

			310ox, 312ax, 312x, 344h, 350b i 350g
38	Usuwanie młodego pokolenia drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej pod liniami energetycznymi i wokół transformatorów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
39	Naprawa lub wymiana słupów, tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
40	Oznakowanie dojazdów pożarowych, w szczególności przez piktogramy, ustawianie tablic oraz oznakowanie szlabanów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
41	Ustawienie tablic o zakazie wstępu do lasu, z uwagi na zagrożenie pożarowe	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
42	Prowadzenie letnich dyżurów lub obserwacji przeciwpożarowych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
43	Naprawa nawierzchni dróg wewnętrznych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
44	Ochrona widnych lasów, w tym siedliska przyrodniczego 91I0 ^{3), 4)} Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti petraeae</i>), przez wykaszanie, usuwanie wydzielającej się biomasy oraz podrostu drzew, krzewów i ekspansywnych gatunków obcych roślin zielnych na powierzchniach restytucji dzwonecznika wonnego (<i>Adenophora liliifolia</i>), w ramach trwałości projektu „FlorIntegral – zintegrowana ochrona in-situ i ex-situ rzadkich, zagrożonych, i priorytetowych gatunków flory na terenie Polski”	6,00 ha	1. Obręb Ochronny Laski: 149, 199, 229, 223A i 255. 2. Obręb Ochronny Kromnów 192
45	Zachowanie właściwego stanu ochrony lub poprawa stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków związanych z siedliskami wydm śródlądowych: 1) 2330 ³⁾ Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>), 2) 4030 ³⁾ Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion</i>), 3) 6120 ^{3), 4)} Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>), 4) 91T0 ³⁾ Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>) – przez koszenie, odkrzaczanie oraz punktowe usunięcie drzew gatunków	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	ekspansywnych i gatunków obcych wraz z usunięciem biomasy		
46	Przygotowanie powierzchni pod dolesienia luk oraz odnowienie naturalne, w tym usuwanie podszytu i przygotowanie gleby	9,00 ha	Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach: 2f–2h, 2k–2n i 2r

B. W lądowych ekosystemach nieleśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Ochrona lądowych ekosystemów nieleśnych i rozdrobnionej mozaiki siedlisk, w szczególności przez wydzierżawienie miejscowym rolnikom gruntów wykupionych w ramach pierwokupu, w celu realizacji działań ochronnych, w tym: <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenia, wraz z usuwaniem pokosu; 2) ekstensywnego wypasu; 3) utrzymywania przydomowych ogrodów i sadów; 4) utrzymywania pasiek; 5) zapewnienia dojazdów do gospodarstw i użytkowanych rolniczo gruntów; 6) ograniczenia występowania roślin gatunków obcych, w tym przez koszenie i wywóz poza obszar Parku 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
2	Zachowanie lądowych ekosystemów nieleśnych, w celu ochrony siedlisk przyrodniczych: 6120 ^{3), 4)} Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe, 6410 ³⁾ Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) oraz 6510 ³⁾ Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), przez: <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenie lub odkrzaczanie łąk wraz z usunięciem biomasy; 2) likwidację gatunków obcych 	20,63 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 365a oraz działki o numerach: <ol style="list-style-type: none"> 1) 65 obręb ewidencyjny Bieliny Kampinoskie; 2) 369 obręb ewidencyjny Kampinos; 3) 82–85, 247 i 248/1 obręb ewidencyjny Kępiaste; 4) 32/5, 52 i 85/6 obręb ewidencyjny Kiścinnie; 5) 144 i 221 obręb ewidencyjny Łubiec; 6) 141 i 226 obręb ewidencyjny Zamość. 2. Obręb Ochronny Kromnów: działka o numerze 283/2 obręb ewidencyjny Kromnów. 3. Obręb Ochronny Laski: 376b, 227f i 334r
3	Zapobieganie naturalnemu pojawianiu się niepożądanych gatunków roślin (sukcesji),	2,43 ha	Obręb Ochronny Kampinos: 204t, 204r i 389Aa

	przez wykaszanie krzewów i odrośli, roślin zielnych, wraz z usuwaniem biomasy przy osadach ludzkich, dwa razy w sezonie wegetacyjnym		
4	Ochrona różnorodności biologicznej ekosystemów nieleśnych, w tym usuwanie roślin inwazyjnych gatunków obcych, przez wrywanie, wykopywanie lub koszenie	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
5	Ochrona ekosystemów nieleśnych i rozdrobnionej mozaiki siedlisk przez wydzierżawienie gruntów miejscowym rolnikom, w celu realizacji działań ochronnych, w szczególności: 1) koszenia (użytki rolne do 5 ha), wraz z usuwaniem pokosu; 2) ekstensywnego wypasu; 3) utrzymywania przydomowych ogrodów i sadów; 4) utrzymywania pasiek; 5) utrzymywania gospodarstw rolnych; 6) zapewnienia dojazdów do gospodarstw i użytkowanych rolniczo gruntów; 7) ekstensywne użytkowanie rolnicze	145,36 ha	1. Obwód Ochronny Kromnów: 19h–19l, 20j, 20k, 77c, 204i, 204l, 216a–216c, 216f, 216l, 220a, 220b, 273n, 294c, 294x, 294y 296i–296k, 299c, 299d, 299fx, 300c, 300d, 301a, 301c, 302c, 302f, 302g, 302i, 302j, 302l, 303d, 303w, 304g, 305h, 306a, 311h, 311i, 312jx, 342bx, 344o–344s, 348b, 348i, 348n, 355dx, 355fx, 370gx, 372j, 379d, 385c, 385i, 387a, 410l, 412b–412j, 415f, 419c i 419j–419l oraz działki o numerach: 1) 23 i 81 obręb ewidencyjny Cisowe; 2) 181 obręb ewidencyjny Famułki Królewskie; 3) 61, 63, 73, 109, 128, 145, 172, 213/4, 275, 284, 294, 381/1, 378, 379, 404/1 i 406/2 obręb ewidencyjny Górki; 4) 228, 229 i 283/1 obręb ewidencyjny Kromnów; 5) 74, 322/2 i 326 obręb ewidencyjny Miszory; 6) 52, 54 i 65 obręb ewidencyjny Zamość. 2. Obwód Ochronny Kampinos: 184n, 212c, 219f, 219i, 219j, 298b, 298t, 298dx, 298dy, 304x, 304y, 304bx, 304cx, 304fx, 355s, 368m, 372h, 372j, 372n, 374p, 396g, 396i, 396k, 396l, 398p, 401b, 401c i 401g oraz działki o numerach: 1) 283 i 216 obręb ewidencyjny Famułki Brochowskie; 2) 381/1 i 381/3 obręb ewidencyjny Górki; 3) 84/4–84/6 obręb ewidencyjny Kiścinnie; 4) 16, 18 i część działki 53/2 obręb ewidencyjny Roztoka; 5) 141 i 226 obręb ewidencyjny Zamość. 3. Obwód Ochronny Laski: 115c, 115d, 115k, 135n, 306bx, 308bx, 306nx, 306zx, 309k, 307w, 307hx, 310w, 310hx, 310by, 312c, 312i, 312j, 313i, 313l, 316b, 324lx, 324mx, 324ox, 323g, 323t, 323ax, 323bx, 324t, 324y, 325t, 325w, 325x, 325y, 325z, 325cx, 325mx, 325rx, 325tx, 327c, 332x i 345c oraz działki o numerach: 1) 54 obręb ewidencyjny Wiersze;

			<p>2) 25/2, 306/3, 312/3, 314/1, 318 i 473 obręb ewidencyjny Sieraków;</p> <p>3) 58/1 obręb ewidencyjny Janówek</p>
6	<p>Zachowanie ekosystemów otwartych, przez wydzierżawienie gruntów i wykonywanie w ramach wieloletniej umowy dzierżawy rolnośrodowiskowej (do 5 lat):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usuwania krzewów; 2) koszenia (zwarte kompleksy rolne powyżej 5 ha) wraz z usuwaniem pokosu; 3) ekstensywnego wypasu 	884,84 ha	<p>1. Obręb Ochronny Kampinos: 59a, 59b, 170d, 170g, 170h, 245d, 245f, 267d, 275b, 275o, 275ax, 275cx–275fx, 277l, 277n, 278a, 278b, 284a, 284b, 287c, 287d, 287g, 287i–287l, 288a–288c, 288h, 288i, 290l, 290o, 295c, 295g, 310a, 310b, 311j, 312b–312h, 313a–313c, 314a–314c, 317a, 317d, 318a, 318f, 318g, 320a, 322h, 324g–324n, 325b–325l, 325n–325ax, 326a–326h, 328c–328o, 329i, 331a, 331b, 333a–333c, 333h, 334a–334d, 334o, 334t, 335a–335f, 335i, 335h, 335k, 336a–336c, 336f, 342a–342j, 342l, 343a, 343b, 343f–343j, 343l, 343m, 358h, 359c, 360lx, 360mx, 361a, 361c–361f, 361ax 362c, 362f–362h, 362w, 364c, 364i, 364k, 365a, 365p, 366m, 368w, 388a–388c, 388h, 388i, 389a, 389b, 389ax, 389dx, 389fx, 390a–390c, 391a, 392a, 393a–393i, 394a, 399i, 399k, 400a, 400d, 400g, 400i, 400k, 400o, 402d, 403c, 403f, 404d, 405b, 405g, 405j–405l, 405p, 406d, 406r, 406x, 406cx, 406dx, 406fx, 406hx, 408b, 408i, 408p, 409b, 409d, 409i, 409m, 409n, 420d, 420f, 425b, 425c i 452a–452h oraz działki o numerach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 45, 46, 47, 50, 59 i 108 obręb ewidencyjny Aleksandrów; 2) 16, 20, 22 i 28 obręb ewidencyjny Bieliny Kampinoskie; 3) 60, 68, 72, 73, 78, 81, 83, 84, 90, 98, 101, 102, 110–113, 148, 149, 152, 157, 159–162, 165, 173, 176, 181, 182, 192, 283, 376 i 380 obręb ewidencyjny Famułki Brochowskie; 4) 3–5, 6/1, 9, 10, 13, 15, 20, 23, 25, 27–29, 34, 116/2 i 117 obręb ewidencyjny Grabina; 5) 46, 59–67, 71–74, 75/1, 76–81, 100–108 i 110 obręb ewidencyjny Granica; 6) 336/1 338–340, 342, 344 i 345 obręb ewidencyjny Górki; 7) 337, 338/1, 338/2, 339, 340, 341/1, 343, 345, 346, 348, 349, 351/1, 353–361, 364/1, 366–368, 375/1, 383, 384/1, 386, 388, 389/1, 391, 392/1, 393/1, 396, 397/1, 400, 404, 406, 407, 408/1, 415/1, 417, 420–432, 444/1, 445, 447/1, 461,

		<p>462/1, 465/1, 466, 483, 484, 494, 495 i 517 obręb ewidencyjny Kampinos;</p> <p>8) 2–5, 7–14, 21, 25–31, 40–43, 45–55, 58, 153–155, 161, 165 i 168 obręb ewidencyjny Kampinos A;</p> <p>9) 52 i 72 obręb ewidencyjny Karolinów;</p> <p>10) 28, 58, 59, 61, 80, 83/1, 86, 88/2 i 94 obręb ewidencyjny Kiścinnie–Krogulec;</p> <p>11) 39, 43, 45, 47, 59 i 63/1 obręb ewidencyjny Komorów;</p> <p>12) 247, 249, 273, 341, 342, 343, 344 i 354 obręb ewidencyjny Lasocin;</p> <p>13) 9, 13, 19, 32, 35, 36, 40, 42, 46 i 130 obręb ewidencyjny Pindal;</p> <p>14) 6/1, 9, 21/1, 23, 116/2 i 117 obręb ewidencyjny Roztoka;</p> <p>15) 33, 35 i 172/1 obręb ewidencyjny Wiejca;</p> <p>16) 355, 362, 366, 381, 383, 391, 393, 396, 398, 422, 424 i 455 obręb ewidencyjny Zaborówek.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów: 266d, 267d 291s, 291y, 291ax, 291cx, 292d, 292k, 300m, 300r, 300t, 300y, 302l, 303a, 304g, 304i, 304k, 304l, 322n, 322p, 323g, 323i, 324o, 325i, 325r, 325y, 325z, 325cx, 326o, 326r, 326s, 326ax, 326bx, 327d, 327f–327i, 328m, 328o, 328p, 330b, 330g–330i, 330k–330m, 335a, 369r, 369w, 381y, 381z, 382m, 382o, 382r, 382s, 382w, 383j, 383o, 383p, 384d, 384f–384i, 384m–384r, 384t, 393a–393c, 393f, 393g, 393i, 393j, 393l, 393m, 393o, 393p, 393s, 393t, 398l, 398m i 398n oraz działki o numerach:</p> <p>1) 9, 10, 12, 20, 26, 27, 45, 46, 56/1–56/3, 60/10–60/15, 60/17, 60/18, 60/20–60/23, 60/25–60/29, 60/31, 60/32, 64/2, 64/7–64/9, 84 i 87/2 obręb ewidencyjny Aleksandrów;</p> <p>2) 6–8 i 55–57 obręb ewidencyjny Cisowe;</p> <p>3) 9, 12, 14, 18 i 20/3 obręb ewidencyjny Dąbrówka;</p> <p>4) 2, 4, 13, 19, 22, 24, 25, 30, 40, 47, 50, 52 i 53 obręb ewidencyjny Famułki Brochowskie;</p> <p>5) 196, 197, 207, 223, 224 i 254 obręb ewidencyjny Famułki Królewskie;</p> <p>6) 61, 63, 109, 125, 128, 149, 154/1, 196, 200, 201, 203, 204, 275, 284, 288 i 294 obręb ewidencyjny Górki;</p>
--	--	--

			<p>7) 2/2, 3, 9, 13, 15/1, 27, 32, 33, 34/2, 41, 48, 50/1, 60/1, 62, 63/1, 67/1, 69, 70/1, 160/1, 168, 170/1, 180/1 i 182 obręb ewidencyjny Nowa Dąbrowa;</p> <p>8) 65 obręb ewidencyjny Stara Dąbrowa;</p> <p>9) 67 i 79 obręb ewidencyjny Władysławów.</p> <p>3. Obręb Ochronny Laski: 198k, 227f, 228h, 307b, 307d, 307w, 307x, 307y, 307ax, 307bx, 307dx, 309g, 309w, 309y, 309ax, 310b, 310c, 310j, 310p i 334m oraz działki o numerach:</p> <p>1) 35, 64, 65, 82–86, 89, 99 i 106 obręb ewidencyjny Janówek;</p> <p>2) 8, 10, 11/1, 14–17, 19 i 26 obręb ewidencyjny Truskawka</p>
7	Koszenia inicjujące w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
8	Odkrzaczanie – usunięcie nalotu drzew i krzewów na powierzchniach przeznaczonych do koszenia w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
9	Przywrócenie użytkowania pastwiskowego w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
10	Nasadzenia drzew i krzewów w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE 19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
11	Wzbogacanie gatunkowe łąk w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746”	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
12	Kontynuacja koszeń w miejscach, gdzie zainicjowano koszenia w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
13	Zwalczanie inwazyjnych gatunków roślin w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	<p>Natura 2000 „Puszcza Kampinowska” LIFE19 NAT/PL/000746 przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wycinanie, wyrywanie lub wykopywanie, w tym karczowanie drzew i krzewów; 2) wykaszanie nawłoci późnej (<i>Solidago gigantea</i>) i nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>); 3) ręczne lub mechaniczne wyrywanie lub wykopywanie kłaczy zielnych gatunków inwazyjnych, innych niż inwazyjne nawłocie przed kwitnieniem i owocowaniem 		
14	<p>Odstrzał redukcyjny i sanitarny dzika (<i>Sus scrofa</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie oraz rozporządzeniami Wojewody Mazowieckiego w sprawie odstrzału sanitarnego dzików na obszarze Parku, w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń</p>	<p>Utrzymanie zagęszczenia populacji na poziomie do 0,1 osobnika/km²</p>	<p>Obszar ochrony czynnej</p>
15	<p>Odstrzał redukcyjny sarny (<i>Capreolus capreolus</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach oraz uprawach leśnych i rolnych, z uwzględnieniem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zapotrzebowania dużych drapieżników na pokarm, które jest określane na podstawie monitoringu liczebności dużych drapieżników; w przypadku gdy dane z monitoringu dużych drapieżników wykażą możliwość naturalnej regulacji liczebności populacji sarny (<i>Capreolus capreolus</i>), regulacja nie będzie wykonywana; 2) monitorowania uszkodzeń młodego pokolenia drzew, wskazującego znaczące oddziaływania szkód powodowanych przez sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) na ekosystemy leśne, zagrażające celom ich ochrony; 3) monitorowania szkód powodowanych przez sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) w uprawach rolnych 	<p>Do 50 sztuk²⁾, w tym: 20 kozłów, 20 kóz i 10 kozłat</p>	<p>Obszar ochrony czynnej</p>
16	<p>Odstrzał redukcyjny jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach oraz uprawach leśnych i rolnych, z uwzględnieniem:</p>	<p>Do 100 sztuk²⁾, w tym: 35 byków, 45 łań, 20 cieląt</p>	<p>Obszar ochrony czynnej</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1) zapotrzebowania dużych drapieżników na pokarm, które jest określane na podstawie monitoringu liczebności dużych drapieżników; w przypadku gdy dane z monitoringu dużych drapieżników wykażą możliwość naturalnej regulacji liczebności populacji jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), regulacja nie będzie wykonywana; 2) monitorowania uszkodzeń młodego pokolenia drzew, wskazującego znaczące oddziaływania szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) na ekosystemy leśne, zagrażające celom ich ochrony; 3) monitorowania szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) w uprawach rolnych 		
17	<p>Zabezpieczanie pól i upraw rolnych przed szkodami powodowanymi przez: dzika (<i>Sus scrofa</i>), jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), daniela (<i>Dama dama</i>) i sarnę (<i>Capreolus capreolus</i>):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosowanie środków zapachowych (repelentów); 2) nocne dyżury i odstraszenie żerujących osobników w okresie od założenia upraw do ich uprzątnięcia; 3) budowę ogrodzeń w celu ochrony pól i upraw rolnych z wykorzystaniem siatki leśnej 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
18	<p>Odstraż redukcyjny daniela (<i>Dama dama</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu zmniejszenia zagrożenia dla gatunków rodzimych oraz minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych oraz rolnych</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
19	<p>Ochrona ptaków i drobnych ssaków przez odstraż redukcyjny:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), 2) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), 3) wizona amerykańskiego (<i>Neogale vision</i>), 4) szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) <p>– zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

20	Zbiór nasion i owoców oraz pozyskanie sadzonek rodzimych gatunków roślin zielnych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
21	Wycinanie, wrywanie lub zwalczanie chemiczne gatunków obcych: 1) roślin drzewiastych: a) czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>), b) robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), c) dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), d) klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), e) sosny Banksa (<i>Pinus banksiana</i>); 2) roślin zielnych: a) rdestowca japońskiego (<i>Reynoutria japonica</i>), b) winobluszczu (<i>Partenocissus sp.</i>), c) niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens grandulifera</i>), d) kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>), e) nawłoci (<i>Solidago sp.</i>)	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
22	Ochrona łąk świeżych, łąk wilgotnych i szuwarów, przez jednokrotne koszenie ręczne i mechaniczne oraz wywóz biomasy w celu zachowania lub poprawy stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz miejsc żerowania, w szczególności: orlika krzykliwego (<i>Clanga pomarina</i>), bociana czarnego (<i>Ciconia nigra</i>), błotniaka stawowego (<i>Circus aeruginosus</i>), gąsiorka (<i>Lanius collurio</i>)	124,47 ha	1. Obręb Ochronny Kampinos: 354px, 420d i, 402g–402i oraz działki o numerach: 1) 53, 63–65 i 73/1 obręb ewidencyjny Józefów; 2) 24/2 obręb ewidencyjny Koszówka; 3) 172/1, 295, 298/1, 300, 301 i 304/1, 316/1 i 327/1 obręb ewidencyjny Wieja; 4) część działki numer 153 obręb ewidencyjny Zamość. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 287i, 287m, 287n, 289a–289d, 289i, 289k, 289n, 294b, 295g, 295n, 299h, 299i, 300d, 300k, 300n, 300o, 300y, 306b–306d, 325a, 325d, 325h, 326h, 326i, 326k–326m, 328b–328d, 328g, 328i, 329b, 329d, 331h–331i, 336a, 336b, 336d i 336f oraz działki o numerach: 1) 49 i 93–96 obręb ewidencyjny Dąbrówka; 2) 21, 23–25, 39, 41/3, 41/5, 42/2, 233, 235, 237/2, 241/1–242/4, 247, 248, 253/2, 253/3, 273, 315, 317, 323, 325–328 i 330/1 obręb ewidencyjny Górki; 3) 10, 11, 25, 26, 61, 74/1 i 169 obręb ewidencyjny Nowa Dąbrowa; 4) 4, 16, 17, 18/1, 19, 20, 22–27 28/1, 30–37, 40–42, 44–47, 50–53, 55–59 i 62 obręb ewidencyjny Sowia Wola;

			<p>5) 81/1, 97, 98, 102, 103, 105 i 106 obręb ewidencyjny Sowa Wola Folwarczna;</p> <p>6) 88–91, 115/2, 115/4, 115/6, 116, 117, 134–137, 140, 141, 146, 149, 151, 154–156, 173/2, 199, 201/1, 205, 206/1, 207/4, 208, 216, 231–233, 235, 236, 242–246, 250, 253, 256, 258, 259, 263–265, 268, 271, 273–275, 276/1, 278, 281, 283/1 i 293 obręb ewidencyjny Stara Dąbrowa.</p> <p>3. Obręb Ochronny Laski: 275l, 275m, 275w, 275bx, 282a, 282j, 284a, 284d, 284f, 294a, 294i, 303x i 304n oraz działki o numerach:</p> <p>1) 183, 185, 207–210, 213, 215, 216, 225–227, 229, 230, 233–235, 247–249 i 254 obręb ewidencyjny Adamówek;</p> <p>2) 101 obręb ewidencyjny Janówek;</p> <p>3) 13, 24, 25, 31–34, 56, 57, 59, 62/2, 86, 90, 91 i 110 obręb ewidencyjny Mariew;</p> <p>4) 113, 114, 116–118 i 121 obręb ewidencyjny Wólka</p>
23	Porządkowanie sadów będących pozostałościami po dawnych gospodarstwach rolnych, w szczególności usunięcie odpadów stałych, ograniczenie występowania roślin ekspansywnych i roślin gatunków obcych	1,50 ha	<p>1. Obręb Ochronny Kromnów: 306b–306d i 331l oraz działki o numerach:</p> <p>1) 42/1, 105 i 242/1 obręb ewidencyjny Górki;</p> <p>2) 10 i 11 obręb ewidencyjny Nowa Dąbrowa.</p> <p>2. Obręb Ochronny Laski: 275s oraz działki o numerach 25 i 26 obręb ewidencyjny Mariew</p>
24	<p>Inwentaryzacja poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>) i poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>) i przygotowanie do wzmocnienia populacji zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>) przez odłów osobników do rozmnażania w warunkach sztucznych <i>ex situ</i>.</p> <p>Działanie realizowane w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE 19 NAT/PL/000746</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
25	Wzmacnianie populacji płazów (<i>Amphibia</i>) przez wsiedlanie osobników kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>) oraz tworzenie dogodnych siedlisk i miejsc zimowania, w szczególności budowa	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	zimowisk i dostosowanie piwniczek do potrzeb płazów. Działanie realizowane w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19NAT/PL/000746		
26	Wykonanie działań technicznych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746 mających spowolnić odpływ wód obszaru Parku, w tym budowa piętrzeń na kanałach, naturalizacja kanałów oraz budowa i adaptacja istniejących oczek wodnych, w celu zachowania siedlisk bezkręgowców poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>) i poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>), zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>), kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>)	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
27	Wykonanie działań technicznych mających na celu poprawę warunków mokradeł, w tym prowadzenie prac koncepcyjnych, geodezyjnych i projektowych w ramach projektu MERLIN „Odbudowa ekosystemów wód i mokradeł , jako wiodącego nurtu kształtowania krajobrazu poprzez: innowację, transformacje i zwiększenie skali” umowa nr 101036337, Horyzont 2020	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
28	Ochrona siedlisk przyrodniczych: 1) 6120 ^{3), 4)} Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>), 2) 6410 ³⁾ Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>), 3) 6510 ³⁾ Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) – przez koszenie, usuwanie podrostu drzew i krzewów oraz poszerzenie i utrzymywanie luk w drzewostanach wraz z uprzątnięciem biomasy.	4,5 ha	Obwód Ochronny Laski 227f i 334r

C.W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
-----	-------------------------	---------	---------------------------

1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spowalnianie spływu wód powierzchniowych. 2. Zwiększanie małej retencji. 3. Zasypywanie zbędnych odcinków rowów melioracyjnych. 4. Naprawa uszkodzeń w istniejących przetamowaniach, w szczególności uzupełnienie wypłukanej przez wodę ziemi z przetamowań i wałów ziemnych. 5. Remont drewnianych przegród. 6. Konserwacja urządzeń powstałych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” NAT/PL/000084, w szczególności ich ochrona przed zarastaniem 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
2	<p>Wykonanie działań technicznych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746, w celu zachowania siedlisk bezkręgowców poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>) i poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>), zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>), kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>)</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
3	<p>Wzmacnianie populacji płazów (<i>Amphibia</i>) przez wsiedlanie osobników kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>) oraz tworzenie dogodnych siedlisk i miejsc zimowania, w szczególności budowa zimowisk i dostosowanie piwniczek do potrzeb płazów.</p> <p>Działanie realizowane w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19NAT/PL/000746</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
4	<p>Inwentaryzacja poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>) i poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>) i przygotowanie do wzmocnienia populacji zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>) przez odłów osobników do rozmnażania w warunkach sztucznych <i>ex situ</i>.</p> <p>Działanie realizowane w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	„Puszcza Kampinowska” LIFE 19 NAT/PL/000746		
5	Przyspieszanie spływu wód powierzchniowych, w przypadku wysokich stanów wód, powodujących zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia	Według potrzeb	Kanały: 1) Łasica; 2) Ł9; 3) Zaborowski; 4) Olszowiecki; 5) Kromnowski
6	Ochrona ekosystemów wodnych przed inwazyjnymi gatunkami roślin zielnych przez ręczne usuwanie, w tym wrywanie, wykopywanie lub koszenie	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
7	Zwalczanie wizona amerykańskiego (<i>Neogale vison</i>) i szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>), przy wykorzystaniu pułapek żywołownych i usypiaczy CO ₂ w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinowska” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
8	Ograniczenie prowadzenia prac utrzymaniowych, w szczególności wykaszania roślinności w rowie i na skarpach, wrywania roślinności korzeniowej oraz odmulania i pogłębiania kanałów na niektórych ciekach w Parku	Według potrzeb	Kanały: 1) Łasica; 2) Ł9; 3) Zaborowski; 4) Olszowiecki; 5) Kromnowski
9	Wykonanie działań technicznych mających na celu poprawę warunków mokradeł, w tym prace koncepcyjne, geodezyjne i projektowe w ramach projektu MERLIN „Odbudowa ekosystemów wód i mokradeł, jako wiodącego nurtu kształtowania krajobrazu poprzez: innowacje, transformacje i zwiększenie skali”, umowa nr 101036337, Horyzont 2020	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

D. Ochrona przyrody nieożywionej, gleb, walorów widokowych oraz obszaru Parku przed nieuprawnionym przebywaniem osób w miejscach niedostępnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przeciwdziałanie osuwaniu się wydm, przez wykonanie drewnianych płotków przeciwoerozyjnych	8 sztuk	Obręb Ochronny Kromnów: 184–188
2	Ogławianie wierzb – ochrona miejsc gniazdowania rzadkich gatunków ptaków (<i>Aves</i>)	Do 110 sztuk	1. Obręb Ochronny Kromnów: 370gx, 385r i 385z oraz działka o numerze 80 obręb ewidencyjny Famułki Królewskie. 2. Obręb Ochronny Kampinos: działki o numerach:

			1) 84/1 obręb ewidencyjny Kiścinnie; 2) 263 obręb ewidencyjny Lasocin
3	Ochrona obszarów Parku przed nieuprawnionym przebywaniem osób w miejscach niedostępnych, przez: <ol style="list-style-type: none"> 1) zakup i montaż nowych szlabanów oraz naprawę i konserwację istniejących szlabanów; 2) ustawianie ogrodzeń i słupków ograniczających wjazd pojazdów; 3) bieżącą konserwację, w szczególności impregnację, malowanie lub wymianę zniszczonych elementów oraz modernizację, naprawę, odbudowę lub budowę, demontaż lub likwidację zużytej lub trwale zniszczonej infrastruktury turystycznej oraz posadowienie lub wymianę infrastruktury, wynikające z uzupełniania i odnawiania szlaków turystycznych oraz ścieżek spacerowych, zmianą ich przebiegu, oraz wytyczania nowych; 4) posadowienie lub wymiana infrastruktury wynikające z wytyczenia szlaków turystyki konnej; 5) posadowienie lub wymiana infrastruktury wynikające z wytyczenia szlaku do zbiornika Mokre Łąki 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

E. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Opieka nad pomnikami, mogiłami, miejscami straceń i miejscami pamięci narodowej, w tym ich konserwacja, remont lub wymiana zniszczonych elementów oraz porządkowanie	Według potrzeb	1. Obręb Ochronny Laski: 14b, 16b, 46f, 86a, 86b, 104a, 105b, 122a, 123a, 136n, 161c, 170b, 196c, 209h, 283p, 340 i 342d. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 24a, 37a, 45c, 45h, 108g, 123g, 149f, 150a, 156f, 180c, 181c, 188a, 189a, 206k, 208f, 259f, 356i i 370gx. 3. Obręb Ochronny Kampinos: 66h, 82b, 156a, 165g, 186a i 354ox

2	Opieka nad cmentarzami, w tym ich porządkowanie, odkrzaczanie lub usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu osób lub mienia	Według potrzeb	Obręb Ochronny Laski: 123a oraz działka o numerze 118 obręb ewidencyjny Wiersze
3	Opieka nad kapliczkami i krzyżami przydrożnymi, w tym ich konserwacja, remont lub wymiana zniszczonych elementów oraz porządkowanie otoczenia, odkrzaczanie lub usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu osób lub mienia	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
4	Ochrona pamięci o wydarzeniach historycznych, w szczególności przez udział w uroczystościach patriotycznych upamiętniających te wydarzenia oraz składanie wiązanek	Według potrzeb	1. Obręb Ochronny Laski: 16b, 46f, 86a, 86b, 104a, 105b, 122a, 123a, 136n, 161c, 170b, 196c, 209h, 340 i 342d oraz działka o numerze 118 obręb ewidencyjny Wiersze. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 24a, 37a, 45c, 45h, 108g, 123g, 149f, 150a, 156f, 180c, 181c, 188a, 189a, 206k, 208f, 259f i 356i. 3. Obręb Ochronny Kampinos: 66h, 82b, 156a, 165g i 354ox oraz działka o numerze 337 obręb ewidencyjny Bromierzyk
5	1. Usuwanie wywrotów, złomów, drzew lub ich fragmentów zagrażających bezpieczeństwu turystów lub odwiedzających Park, przy szlakach turystycznych 2. Oczyszczanie światła szlaków turystycznych z zarastających gałęzi. 3. Koszenie	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
6	Utrzymanie szlaków turystycznych, ścieżek spacerowych i edukacyjnych, w tym: 1) odśnieżanie; 2) konserwacja nawierzchni; 3) montaż, konserwacja, remont lub wymiana urządzeń i znaków informacyjnych; 4) odnowienie oznakowania lub likwidacja starego oznakowania; 5) korekta przebiegu szlaków turystycznych, ścieżek spacerowych i edukacyjnych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
7	Ochrona ekosystemów przed zanieczyszczeniem przez ustawienie i serwis toalet przenośnych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
8	Monitoring ruchu turystycznego	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
9	Edukacja i informowanie społeczeństwa, w szczególności w zakresie potrzeby tworzenia i	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	<p>funkcjonowania Parku, przebiegu granic obszarów ochrony ścisłej oraz potrzeby ich wyznaczenia, zasadach obowiązujących na obszarze Parku, wydarzeniach organizowanych przez Park oraz o realizowanych projektach, przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budowę, konserwację, remonty lub wymianę tablic informacyjnych; 2) likwidację niepotrzebnych, zużytych lub trwale zniszczonych tablic informacyjnych 		
10	Ochrona zbiorowisk roślinnych przed zniszczeniem przez budowę, konserwację, remont lub wymianę kładek i mostków, na szlakach turystycznych, ścieżkach spacerowych i edukacyjnych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
11	Ochrona ekosystemów przez wyznaczenie i zagospodarowywanie miejsc przeznaczonych do odpoczynku, w tym budowa, konserwacja, remont, wymiana lub likwidacja niepotrzebnych, zużytych lub trwale zniszczonych obiektów małej architektury	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
12	<p>Prowadzenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) badań i inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 2) badań procesów przyrodniczych; 3) monitoringu przyrodniczego środowiska abiotycznego, gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk, w szczególności siedlisk przyrodniczych, a także procesów ekologicznych zachodzących w środowisku 	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
13	Prowadzenie monitoringu skutków zadań ochronnych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
14	Monitoring stanu wód powierzchniowych i podziemnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. 55 piezometrów. 2. 17 punktów wodowskazowych 	Obszar ochrony czynnej
15	Monitoring wpływu działań podjętych w ramach projektu Life+ Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” NAT/PL/000084 na stany i parametry fizyko-chemiczne wód, roślinność oraz wybrane gatunki owadów i ornitofauny	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
16	Prowadzenie monitoringu skutków działań projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
17	Nabywanie nieruchomości, w tym w ramach realizacji prawa pierwokupu, w ramach projektu LIFE: Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
18	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów, w tym sprzątanie i wywóz odpadów	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

19	1. Utrzymanie Alei III Tysiąclecia, w tym impregnacja, malowanie lub wymiana zniszczonych elementów oraz pielęgnowanie dębów. 2. Okazjonalne sadzenie dębów w Alei III Tysiąclecia, w szczególności przez osoby zasłużone i organizacje związane z ideą ochrony przyrody i polską przyrodą	1 obiekt	Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny w Granicy
20	Modernizacja lub rozbudowa oraz demontaż lub likwidacja zużytej lub trwale zniszczonej infrastruktury terenowej służącej edukacji ekologicznej	1 obiekt	Obręb Ochronny Laski: 209d i 209f
21	Modernizacja lub rozbudowa ścieżki edukacyjnej „Puszczańską ścieżką do Leśnego Ogródka Botanicznego” wraz z przystosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami	1 obiekt	Obręb Ochronny Laski: 199, 204–206, 208, 209, 343 i 345
22	1. Wymiana, remont, budowa lub modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej, w tym podestów, platform, mostków i kładek, z zastosowaniem materiałów naturalnych, recyklingowych lub kompozytowych. 2. Demontaż lub likwidacja zużytych lub trwale zniszczonych obiektów	8 obiektów	Obręb Ochronny Laski: 38b, 58b, 63d, 63k, 86a, 227b, 227f, 227j, 228h, 228k, 229f, 333ax, 333z, 333y, 198d, 198k, 286c, 182m, 184a i 184b
23	Konserwacja, renowacja i ochrona zabytkowej Kapliczki Leśników w Granicy, wraz z otoczeniem i wnętrzem	1 obiekt	Obręb Ochronny Kampinos: 172g
24	Ustawienie okolicznościowego kamienia wraz z tablicą, upamiętniającego zrzut żołnierzy Cichociemnych w 1942 r.	1 obiekt	Obręb Ochronny Laski: 262h
25	Badania historyczno-architektoniczne obiektów dziedzictwa kulturowego Puszczy Kampinoskiej	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
26	Prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej gruntów wykupionych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
27	Prowadzenie badań nad ekologią ptaków drapieżnych oraz bociana czarnego (<i>Ciconia nigra</i>), kruka (<i>Corvus corax</i>) i nietoperzy (<i>Chiroptera</i>)	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
28	Adaptacja pomieszczeń na kancelarię w leśnictwie Rybitew	1 obiekt	Obręb Ochronny Kromnów: działka o numerze 182 obręb ewidencyjny Rybitew
29	Budowa nowej leśniczówki wraz z kancelarią w leśnictwie Polesie, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku, w tym wykonanie tras komunikacyjnych, parkingu, wiat śmietnikowych, pomieszczenia gospodarczego oraz rozbiórka istniejących obiektów	1 osada	Obręb Ochronny Kromnów: działka o numerze 319 obręb ewidencyjny Nowe Polesie
30	Dostosowanie siedziby Parku i Centrum Edukacji do wymogów ekspertyzy technicznej oraz postanowienia Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego	1 obiekt	Obręb Ochronny Laski: działka o numerze 1777 obręb ewidencyjny Izabelin

	Państwowej Straży Pożarnej dotyczących stanu ochrony przeciwpożarowej		
31	Monitoring skali drapieżnictwa wizona amerykańskiego (<i>Neogale vision</i>) i szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>), z wykorzystaniem sztucznych gniazd ptasich i fotopułapek, a także badania laboratoryjne tuszek tych zwierząt, w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
32	Monitoring sukcesu lęgowego ptaków, w szczególności bociana czarnego (<i>Ciconia nigra</i>), bielika (<i>Haliaeetus albicilla</i>) i orlika krzykliwego (<i>Clanga pomarina</i>) oraz ich ochrona z zastosowaniem opasek antydrapieżniczych, w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
33	Detektorowy monitoring nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
34	Badania ichtiofauny w ramach projektu „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746”	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
35	Remont Ośrodka Hodowli Żubrów w Smardzewicach w celu ochrony gatunkowej żubra <i>ex situ</i> , w ramach realizacji projektu finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	55,91 ha	Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach

III. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Usuwanie części drzew opanowanych przez owady lub grzyby, których masowe występowanie zagraża trwałości drzewostanów oraz drzew wywróconych, złamanych i zamierających, w tym wymagających użycia sprzętu specjalistycznego, przy drogach, szlakach turystycznych, w pobliżu zabudowań, obiektów turystycznych lub linii energetycznych, stwarzających zagrożenie dla ludzi i mienia	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
2	Produkcja materiału sadzeniowego i zadrzewieniowego przez Gospodarstwo Szkółkarskie w Julinku	2,55 ha	Obręb Ochronny Kampinos 199a
3	Zbiór nasion i owoców z rodzimych gatunków drzew, krzewów i roślin zielnych, w celu zasilenia i	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	utrzymania hodowli <i>ex situ</i> i na potrzeby ewentualnego wsparcia zagrożonych populacji		
4	Prowadzenie zachowawczej plantacji nasiennej sosny zwyczajnej (<i>Pinus sylvestris</i>)	1,50 ha	Obręb Ochronny Kampinos 199a
5	Propagowanie sadzenia rodzimych gatunków drzew i krzewów przy gospodarstwach prywatnych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
6	Ochrona ekosystemów leśnych przed inwazyjnymi gatunkami roślin zielnych, przez ręczne usuwanie, w tym wrywanie, wykopywanie lub koszenie	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
7	Zwalczanie chemiczne lub biologiczne chorób grzybowych materiału sadzeniowego w Gospodarstwie Szkółkarskim w Julinku	0,80 ha	Obręb Ochronny Kampinos 199a
8	Kontrolne poszukiwania owadów w glebie	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
9	<p>Odstrzał redukcyjny sarny (<i>Capreolus capreolus</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach oraz uprawach leśnych i rolnych, z uwzględnieniem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zapotrzebowania dużych drapieżników na pokarm, które jest określane na podstawie monitoringu liczebności dużych drapieżników; w przypadku gdy dane z monitoringu dużych drapieżników wykażą możliwość naturalnej regulacji liczebności populacji sarny (<i>Capreolus capreolus</i>), regulacja nie będzie wykonywana; 2) monitorowania uszkodzeń młodego pokolenia drzew, wskazującego znaczące oddziaływania szkód powodowanych przez sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) na ekosystemy leśne, zagrażające celom ich ochrony; 3) monitorowania szkód powodowanych przez sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) w uprawach rolnych 	Do 50 sztuk ²⁾ , w tym: 20 kozłów, 20 kóz i 10 kozłat	Obszar ochrony krajobrazowej
10	<p>Odstrzał redukcyjny jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach oraz uprawach leśnych i rolnych, z uwzględnieniem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zapotrzebowania dużych drapieżników na pokarm, które jest określane na podstawie monitoringu liczebności dużych drapieżników; w przypadku gdy dane z monitoringu dużych drapieżników wykażą możliwość naturalnej regulacji liczebności populacji jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), regulacja nie będzie wykonywana; 2) monitorowania uszkodzeń młodego pokolenia drzew, wskazującego znaczące oddziaływania szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) na ekosystemy leśne, zagrażające celom ich ochrony; 	Do 100 sztuk ²⁾ , w tym: 35 byków, 45 łań, 20 cieląt	Obszar ochrony krajobrazowej

	3) monitorowania szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) w uprawach rolnych		
11	Odstrzał redukcyjny lub sanitarny dzika (<i>Sus scrofa</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie oraz zgodnie z rozporządzeniami Wojewody Mazowieckiego w sprawie odstrzału sanitarnego dzików na obszarze Parku, w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń	Utrzymanie zagęszczenia populacji na poziomie do 0,1 osobnika/km ²	Obszar ochrony krajobrazowej
12	Odstrzał redukcyjny daniela zwyczajnego (<i>Dama dama</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. — Prawo łowieckie, w celu zmniejszenia zagrożenia dla gatunków rodzimych oraz minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych oraz rolnych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
13	Ochrona ptaków i drobnych ssaków przez odstrzał redukcyjny: 1) lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), 2) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), 3) wizona amerykańskiego (<i>Neogale vision</i>), 4) szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) – zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
14	Konserwacja pasów przeciwpożarowych typu B, w tym ręczne odnowienia oraz mineralizacja	1,48 km	1. Obręb Ochronny Kampinos: 152a, 157h, 172Ar, 253p, 366f i 368h. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 84k i 180f
15	Konserwacja pasa izolacyjnego wokół polany wypoczynkowej Opaleń	1 km	Obręb Ochronny Laski 194f, 194g, 194i i 194j
16	Przeгляд techniczny hydrantów	5 hydrantów	Obręb Ochronny Kampinos: 172Ac, 172Ar, 172Ax i 173k
17	Modernizacja punktów czerpania wody	2 punkty	Obręb Ochronny Kampinos: 132i, 172Ax i 172Aw
18	Utrzymanie przejezdności dojazdów pożarowych, w tym: 1) ich oznakowanie; 2) usuwanie wywrotów i złomów oraz drzew zagrażających bezpieczeństwu; 3) wykaszanie poboczy dróg kosiarką bijakową	4,40 km	Obszar ochrony krajobrazowej
19	Usuwanie młodego pokolenia drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej, pod liniami energetycznymi i wokół transformatorów	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
20	Naprawa i wymiana słupów, tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
21	Oznakowanie dojazdów pożarowych, w tym przez piktogramy, ustawianie tablic lub oznakowanie szlabanów	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
22	Ustawienie tablic o zakazie wstępu do lasu	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

23	Prowadzenie letnich dyżurów lub obserwacji przeciwpożarowych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
24	Prace przygotowawcze i projektowe oraz wykonawcze działań technicznych zaplanowanych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746, w tym budowa piętrzeń na kanałach, naturalizacja kanałów oraz budowa i adaptacja istniejących oczek wodnych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
25	Wykonanie działań technicznych mających na celu poprawę warunków mokradeł, w tym prace koncepcyjne, geodezyjne i projektowe, w ramach projektu MERLIN „Odbudowa ekosystemów wód i mokradeł , jako wiodącego nurtu kształtowania krajobrazu poprzez: innowację, transformacje i zwiększenie skali” umowa nr 101036337, Horyzont 2020	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Odstrzał redukcyjny lub sanitarny dzika (<i>Sus scrofa</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie oraz zgodnie z rozporządzeniami Wojewody Mazowieckiego w sprawie odstrzału sanitarnego dzików na obszarze Parku, w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń	Utrzymanie zagęszczenia populacji na poziomie do 0,1 osobnika/km ²	Obszar ochrony krajobrazowej
2	Odstrzał redukcyjny sarny (<i>Capreolus capreolus</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach oraz uprawach leśnych i rolnych, z uwzględnieniem: <ol style="list-style-type: none"> 1) zapotrzebowania dużych drapieżników na pokarm, które jest określane na podstawie monitoringu liczebności dużych drapieżników; w przypadku gdy dane z monitoringu dużych drapieżników wykażą możliwość naturalnej regulacji liczebności populacji sarny (<i>Capreolus capreolus</i>), regulacja nie będzie wykonywana; 2) monitorowania uszkodzeń młodego pokolenia drzew, wskazującego znaczące oddziaływanie szkód powodowanych przez sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) na ekosystemy leśne, zagrażające celom ich ochrony; 	Do 50 sztuk ²⁾ , w tym: 20 kozłów, 20 kóz i 10 kozłat	Obszar ochrony krajobrazowej

	3) monitorowania szkód powodowanych przez sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) w uprawach rolnych		
3	<p>Odstrzał redukcyjny jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, w celu minimalizacji szkód w odnowieniach oraz uprawach leśnych i rolnych, z uwzględnieniem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zapotrzebowania dużych drapieżników na pokarm, które jest określane na podstawie monitoringu liczebności dużych drapieżników; w przypadku gdy dane z monitoringu dużych drapieżników wykażą możliwość naturalnej regulacji liczebności populacji jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), regulacja nie będzie wykonywana; 2) monitorowania uszkodzeń młodego pokolenia drzew, wskazującego znaczące oddziaływanie szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) na ekosystemy leśne, zagrażające celom ich ochrony; 3) monitorowania szkód powodowanych przez jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>) w uprawach rolnych 	Do 100 sztuk ²⁾ , w tym: 35 byków, 45 łań, 20 cieląt	Obszar ochrony krajobrazowej
4	<p>Zabezpieczanie pól i upraw rolnych przed szkodami powodowanymi przez: dzika (<i>Sus scrofa</i>), jelenia szlachetnego (<i>Cervus elaphus</i>), daniela (<i>Dama dama</i>) i sarny (<i>Capreolus capreolus</i>):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stosowanie środków zapachowych (repelentów); 2) nocne dyżury i odstraszanie żerujących osobników w okresie od założenia upraw do ich uprzątnięcia; 3) budowę ogrodzeń w celu ochrony pól i upraw rolnych z wykorzystaniem siatki leśnej 	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
5	Odstrzał redukcyjny daniela zwyczajnego (<i>Dama dama</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. — Prawo łowieckie, w celu zmniejszenia zagrożenia dla gatunków rodzimych oraz minimalizacji szkód w odnowieniach i uprawach leśnych oraz rolnych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
6	<p>Ochrona ptaków i drobnych ssaków przez odstrzał redukcyjny:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), 2) jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), 	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	<p>3) wizona amerykańskiego (<i>Neogale vision</i>),</p> <p>4) szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) – zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie</p>		
7	<p>Ochrona ekosystemów nieleśnych i rozdrobnionej mozaiki siedlisk, w szczególności przez wydzierżawienie miejscowym rolnikom gruntów wykupionych w ramach pierwokupu i prowadzenie przez nich wybranych zabiegów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenia wraz z usuwaniem pokosu; 2) ekstensywnego wypasu; 3) utrzymania przydomowych ogrodów i sadów; 4) utrzymania pasiek; 5) utrzymania gospodarstw rolnych; 6) zapewnienia dojazdów do gospodarstw i użytkowanych rolniczo gruntów; 7) ograniczenia występowania gatunków obcych, w tym zielnych i siewek gatunków drzewiastych, przez koszenie i wywóz poza obszar Parku 	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
8	<p>Ochrona ekosystemów nieleśnych, w tym zachowanie walorów krajobrazu rolniczego, przez wydzierżawienie gruntu miejscowym rolnikom i prowadzenie przez nich wybranych zabiegów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenia wraz z usuwaniem pokosu; 2) ekstensywnego wypasu; 3) utrzymania przydomowych ogrodów i sadów; 4) zapewnienia dojazdów do gospodarstw i użytkowanych rolniczo gruntów; 5) likwidację zielnych gatunków obcych 	23,96 ha	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obręb Ochronny Kampinos 219f oraz działka o numerze 5/1 obręb ewidencyjny Bieliny. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 415f, 419k i 419l. 3. Ośrodek Hodowli Żubrów Smardzewicach: 1a i 3b–3j
9	<p>Zachowanie ekosystemów otwartych, przez wydzierżawienie gruntów i wykonywanie w ramach wieloletniej umowy dzierżawy rolnośrodowiskowej (do 5 lat) wybranych zabiegów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usuwania krzewów; 2) koszenia (kompleksy rolne powyżej 5 ha) wraz z usuwaniem pokosu; 3) ekstensywnego wypasu 	182,37 ha	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obręb Ochronny Kampinos, działki o numerach: <ol style="list-style-type: none"> 1) 25–29, 32/3, 33/1, 34, 35 i 37–41 obręb ewidencyjny Bieliny; 2) 2/3, 3/1, 4/1, 5/1, 6/1, 7/1, 8/1, 9/1, 10/1, 11/1, 12/1, 13/1, 14/1, 15/1, 16/1, 17/3, 17/4, 18/1, 19/1, 22, 23, 24/1, 25/1, 27, 28/1, 29/1, 30, 31, 32/1, 33/1, 34/3, 35/4, 35/5, 36/1, 37/1, 38/1, 39, 41/1, 42, 43, 44/1, 45/1, 46, 47/1, 48/1, 49/1, 50/3, 50/4, 51/1, 53/1, 53/3, 54–56, 57/1, 57/2, 58–60, 71–74, 76, 77, 78/3, 79/1, 81/1, 81/2, 82–87, 90/1, 98 i 119–121 obręb ewidencyjny Brochów Łąki;

			<p>3) 33/1, 34, 116–123, 124/1, 125–127, 129, 130, 131, 134–139, 140–142 i 145–147 obręb ewidencyjny Famułka Brochowskie.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów, działki o numerach: 56/1–56/3, 60/10–60/15, 60/17, 60/18, 60/20–60/23, 60/25–60/29, 60/31, 60/32, 64/2, 64/7–64/9, 83/5, 84 i 87/2 obręb ewidencyjny Aleksandrów.</p> <p>3. Obręb Ochronny Laski, działki o numerach 104 i 350 obręb ewidencyjny Brzozówka</p>
10	Pozyskanie biomasy, w szczególności dla zwierząt hodowlanych, wraz z wcześniejszą likwidacją zielnych gatunków obcych, przed ich kwitnieniem, w ramach zbioru traw	69,33 ha	<p>Obręb Ochronny Laski, działki o numerach:</p> <p>1) 1/1–1/3, 2, 3/1 i 5 obręb ewidencyjny Truskawka;</p> <p>2) 423/2 obręb ewidencyjny Małocice</p>
11	Ochrona muraw ciepłolubnych w celu zachowania siedlisk ptaków, w szczególności: gąsiora (<i>Lanius collurio</i>) i lerki (<i>Lullula arborea</i>), przez częściowe usuwanie podrostu drzew, krzewów oraz ograniczenie występowania ekspansywnych gatunków zielnych i drzewiastych	4,59 ha	Obręb Ochronny Kromnów: działki nr 56/2, 60/5–60/8, 60/15, 60/17, 60/18, 60/22, 60/23, 60/25 i 60/32, obręb ewidencyjny Aleksandrów
12	Ochrona ekosystemów leśnych przed inwazyjnymi gatunkami obcymi roślin zielnych i drzewiastych, przez ręczne i mechaniczne usuwanie, w tym wyrywanie, wykopywanie lub koszenie	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
13	Koszenie łąk w celu utrzymania mozaikowego charakteru krajobrazu, w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinowska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
14	Odkrzaczanie, w tym usunięcie nalotu drzew i krzewów na powierzchniach przeznaczonych do koszenia, w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinowska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
15	Nasadenia drzew i krzewów, w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinowska”” NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
16	Wzbogacanie gatunkowe łąk w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” LIFE19 NAT/PL		
17	Kontynuacja koszeń w miejscach, gdzie zainicjowano koszenia w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
18	Przywrócenie użytkowania pastwiskowego – ekosystemów nieleśnych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
19	Zwalczanie inwazyjnych gatunków roślin, przez: 1) wycinanie, wrywanie lub wykopywanie okazów, w tym karczowanie: klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>), robinii akacyjowej (<i>Robinia pseudacacia</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Padus serotina</i>), dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>) i derenia rozłogowego (<i>Cornus sericea</i>); 2) wykaszanie, w szczególności: nawłoci późnej (<i>Solidago gigantea</i>) i nawłoci kanadyjskiej (<i>Solidago canadensis</i>); 3) ręczne lub mechaniczne wrywanie lub wykopywanie kłaczy przed kwitnieniem i owocowaniem: rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>), rdestowca pośredniego (<i>Reynoutria xbohemica</i>), kolczurki klapowanej (<i>Echinocystis lobata</i>), niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens grandulifera</i>) i winobluszcza zaroślowego (<i>Parthenocissus inserta</i>). Działanie realizowane w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
20	Inwentaryzacja poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>) i poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>) i przygotowanie do wzmocnienia populacji zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>) przez odłów osobników do rozmnażania w warunkach sztucznych <i>ex situ</i> . Działanie realizowane w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” LIFE 19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

21	Wzmacnianie populacji płazów (<i>Amphibia</i>) przez wsiedlanie osobników kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>) oraz tworzenie dogodnych siedlisk i miejsc zimowania, w szczególności budowa zimowisk i dostosowanie piwniczek do potrzeb płazów (<i>Amphibia</i>) w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
22	Wykonanie działań technicznych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746 mających spowolnić odpływ wód z obszaru Parku, w tym budowa piętrzeń na kanałach, naturalizacja kanałów oraz budowa i adaptacja istniejących oczek wodnych w celu zachowania lub odtworzenia siedlisk poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>), poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>), zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>) oraz kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>)	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Utrzymanie ziemnego zbiornika retencyjno-infiltrującego, pełniącego również funkcję gromadzenia części oczyszczonych wód pościekowych z oczyszczalni ścieków „Mokre Łąki”	1,71 ha	Obręb Ochronny Laski 222a
2	Zarybianie materiałem rodzimym zgodnie z technikami aquakultury zbiornika retencyjno-infiltrującego wody pościekowe z oczyszczalni ścieków „Mokre Łąki”	Według potrzeb	Obręb Ochronny Laski 222a
3	Ochrona ekosystemów wodnych przed inwazyjnymi gatunkami roślin zielnych, przez ręczne usuwanie, w tym wrywanie, wykopywanie lub koszenie	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
4	Wzmacnianie populacji płazów (<i>Amphibia</i>) przez wsiedlanie osobników kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>) oraz tworzenie dogodnych siedlisk i miejsc zimowania w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” LIFE19NAT/PL/000746		
5	Inwentaryzacja i przygotowanie do wzmocnienia populacji zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>) przez odłów osobników do rozmnażania w warunkach sztucznych <i>ex situ</i> . Działanie realizowane w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
6	Zwalczanie wizona amerykańskiego (<i>Neogale vision</i>) i szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) przy wykorzystaniu pułapek żywołownych i usypiaczy CO ₂ , w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
7	Ograniczenie prowadzenia prac utrzymaniowych, w tym wykaszania roślinności w rowie i na skarpach, wrywania roślinności korzeniowej oraz odmulania i pogłębiania kanałów, na wybranych ciekach	Według potrzeb	Kanały: 1) Łasica; 2) Ł9; 3) Zaborowski; 4) Olszowiecki; 5) Kromnowski
8	Wykonanie działań technicznych mających na celu poprawę warunków mokradeł, prowadzenie prac koncepcyjnych, geodezyjnych i projektowych w ramach projektu MERLIN „Odbudowa ekosystemów wód i mokradeł, jako wiodącego nurtu kształtowania krajobrazu poprzez: innowacje, transformacje i zwiększenie skali” umowa nr 101036337, Horyzont 2020	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
9	Wykonanie działań technicznych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska” LIFE19 NAT/PL/000746, mających spowolnić odpływ wód z terenów Parku, w tym budowa piętrzeń na kanałach, w celu zachowania lub odtworzenia siedlisk poczwarówki jajowatej (<i>Vertigo moulinsiana</i>), poczwarówki zwężonej (<i>Vertigo angustior</i>), zatoczka łamliwego (<i>Anisus vorticulus</i>) oraz kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>) i traszki grzebieniastej (<i>Triturus cristatus</i>)	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
10	1. Spowalnianie spływu wód powierzchniowych. 2. Zwiększanie małej retencji. 3. Zasypywanie zbędnych odcinków rowów melioracyjnych.	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	<p>4. Uzupelnienie wyplukanej przez wode ziemi, w szczegolnosci z przetamowan i walow ziemnych.</p> <p>5. Remont drewnianych przegród.</p> <p>6. Naprawa uszkodzen w istniejacych przetamowaniach.</p> <p>7. Konserwacja urzadzen powstalych w ramach projektu Life Nature „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinowska”” NAT/PL/000084, w szczegolnosci ochrona przed zarastaniem</p>		
11	Przyspieszanie splywu wod powierzchniowych, w przypadku wysokich stanow wod, powodujacych zagrozenie bezpieczenstwa ludzi i mienia	Według potrzeb	<p>Kanały:</p> <p>1) Łasica</p> <p>2) Ł9</p> <p>3) Zaborowski</p> <p>4) Olszowiecki</p> <p>5) Kromnowski</p>

D. Inne

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Opieka nad pomnikami, mogiłami, miejscami straceń i miejscami pamięci narodowej, w tym ich konserwacja, remont lub wymiana zniszczonych elementów oraz porządkowanie	Według potrzeb	<p>1. Obręb ochronny Laski: 86a, 135s, 185b, 185g, 194j, 209c i 234c.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów: 180f</p>
2	Opieka nad cmentarzami, w tym ich porządkowanie, odkrzaczanie lub usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu osób lub mienia	Według potrzeb	<p>1. Obręb Ochronny Laski 2f, 210c i 298g.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów 367dx, 388i i 391m.</p> <p>3. Obręb Ochronny Kampinos: 173f oraz działka o numerze 2 obręb ewidencyjny Karolinów</p>
3	Opieka nad kapliczkami i krzyżami przydrożnymi, w tym ich konserwacja, remont lub wymiana zniszczonych elementów oraz porządkowanie otoczenia, odkrzaczanie lub usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu osób lub mienia	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
4	Ochrona pamięci o wydarzeniach historycznych, w szczególności przez udział w uroczystościach patriotycznych upamiętniających te wydarzenia oraz składanie wiązanek	Według potrzeb	<p>1. Obręb Ochronny Laski: 2f, 86a, 135s, 185b, 185g, 194j, 209c, 210c, 234c i 298g.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów 367dx, 388i i 391m.</p> <p>3. Obręb Ochronny Kampinos: 173f oraz działka o numerze 2 obręb ewidencyjny Karolinów</p>
5	1. Usuwanie wywrotów, złomów, drzew lub ich fragmentów zagrażających bezpieczeństwu turystów lub	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

	<p>odwiedzających Park, przy szlakach turystycznych</p> <p>2. Oczyszczanie światła szlaków turystycznych z zarastających gałęzi.</p> <p>3. Koszenie</p>		
6	Nabywanie nieruchomości, w szczególności w ramach realizacji prawa pierwokupu	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
7	<p>Utrzymanie szlaków turystycznych, ścieżek spacerowych i edukacyjnych, w tym:</p> <p>1) konserwacja nawierzchni;</p> <p>2) montaż, konserwacja, remont lub wymiana urządzeń i znaków informacyjnych;</p> <p>3) odnowienie oznakowania lub likwidacja starego oznakowania;</p> <p>4) korekta przebiegu szlaków turystycznych, ścieżek spacerowych i edukacyjnych</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
8	<p>Utrzymanie polan wypoczynkowych, w tym:</p> <p>1) koszenie oraz usuwanie nalotu drzew i krzewów, wraz z usunięciem biomasy</p> <p>2) usuwanie wywrotów, złomów, drzew lub ich fragmentów zagrażających bezpieczeństwu turystów oraz odwiedzających Park;</p> <p>3) budowa, remont lub likwidacja palenisk;</p> <p>4) likwidacja nielegalnych palenisk;</p> <p>5) oczyszczanie palenisk, w tym wywożenie popiołu;</p> <p>6) wymiana piasku przy paleniskach;</p> <p>7) rekultywacja nawierzchni z podsiewem roślin;</p> <p>8) organizacja ognisk</p>	13 obiektów	<p>1. Obręb Ochronny Laski: 114b, 115a, 188i, 194i– 194k, 194o, 209c, 209d, 268x, 334f, 360a i 360b.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kampinos: 152A, 157h, 253p, 366i i 366m.</p> <p>3. Obręb Ochronny Kromnów: 67b, 266d i 266g</p>
9	<p>Utrzymanie parkingów, w tym:</p> <p>1) usuwanie wywrotów, złomów, drzew lub ich fragmentów zagrażających bezpieczeństwu turystów i odwiedzających Park;</p> <p>2) konserwacja, remont lub wymiana nawierzchni;</p> <p>3) budowa, remont lub wymiana ogrodzeń;</p> <p>4) koszenie oraz usuwanie nalotu drzew i krzewów, wraz z usunięciem biomasy</p>	17 obiektów	<p>1. Obręb Ochronny Laski: 2l, 3d, 9f, 10f, 123f, 135s,t, 188i, 209g, 274a, 326n i 360a oraz działka o numerze 1962 obręb ewidencyjny Laski.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kampinos: 152a, 172Aw i 172Ax.</p> <p>3. Obręb Ochronny Kromnów: 67b, 84k i 180f</p>
10	<p>Ochrona ekosystemów przed zanieczyszczeniem, w szczególności przez:</p> <p>1) posadowienie toalet przenośnych;</p> <p>2) naprawę i obudowę toalet przenośnych;</p> <p>3) budowę lub remont toalet leśnych;</p> <p>4) demontaż, likwidację niepotrzebnych, zużytych lub trwale zniszczonych toalet;</p> <p>5) serwis toalet</p>	Według potrzeb	<p>1. Obręb Ochronny Laski: 3d, 115a, 135s, 135t, 188i, 194j, 194f, 209d, 227b i 334f.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kampinos: 152a, 172g, 172Af i 366m</p>
11	Monitoring ruchu turystycznego	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

12	Oznakowanie granic parku w obszarze ochrony krajobrazowej Brzozówka, w szczególności przez wydzierżawienie gruntu na potrzeby ustawienia tablicy urzędowej	1 m ²	Obręb Ochronny Kromnów: działka o numerze 209/1 obręb ewidencyjny Brzozówka
13	Edukacja i informowanie społeczeństwa, w szczególności w zakresie potrzeby tworzenia i funkcjonowania Parku, przebiegu granic obszarów ochrony ścisłej oraz potrzeby ich wyznaczania, zasadach obowiązujących na obszarze Parku, wydarzeniach organizowanych przez Park oraz o realizowanych projektach, przez: 1) budowę, konserwację, remonty lub wymianę tablic informacyjnych; 2) likwidację niepotrzebnych, zużytych lub trwale zniszczonych tablic informacyjnych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
14	Ochrona zbiorowisk roślinnych przed zniszczeniem, w szczególności rozdeptywaniem, przez budowę, konserwację, remont wymianę kładek i mostków na szlakach turystycznych, ścieżkach spacerowych i edukacyjnych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
15	Ochrona ekosystemów przez wyznaczenie i zagospodarowanie miejsc przeznaczonych do odpoczynku, w szczególności budowa, konserwacja, remont, wymiana lub likwidacja niepotrzebnych, zużytych i trwale zniszczonych obiektów małej architektury	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
16	Dwukrotne koszenie roślinności zielnej i usuwanie młodego pokolenia drzew i krzewów pochodzących z sukcesji naturalnej wewnątrz oraz na zewnątrz ogródków meteorologicznych	Według potrzeb	1. Obręb Ochronny Kampinos: 172Af. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 377. 3. Obręb Ochronny Laski: 206
17	Ustawianie okolicznościowych tablic i kamieni pamiątkowych, we współpracy lub z inicjatywy społeczności lokalnej oraz organizacji działających na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
18	Budowa, modernizacja lub remont leśnych parkingów turystycznych w tym budowa i konserwacja infrastruktury towarzyszącej, wraz z wykonaniem dokumentacji projektowej	11 obiektów	1. Obręb Ochronny Laski: 3d, 9f, 10f, 135s, 135t, 227a, 227b, 274a, 326j i 326n oraz działka o numerze 1962 obręb ewidencyjny Truskaw. 2. Obręb Ochronny Kromnów: 67b i 84k. 3. Obręb Ochronny Kampinos: 152a
19	Edukacyjne i turystyczne zagospodarowanie terenu Ośrodka Dydaktyczno – Muzealnego w Granicy.	Według potrzeb	Ośrodek Dydaktyczno - Muzealny w Granicy

20	Remont drewnianych zabytkowych obiektów (dom nadleśniczego, tzw. „Delesówka” wraz z zabudowaniami gospodarczymi) oraz zagospodarowanie terenu wraz z wykonaniem dokumentacji projektowej	2 osady	Ośrodek Dydaktyczno - Muzealny w Granicy
21	1. Upowszechnianie wiedzy o Parku oraz wiedzy przyrodniczej i ekologicznej, oraz zasad zrównoważonego rozwoju, przez działania edukacyjne i informacyjne, w tym: 1) prowadzenie zajęć edukacyjnych, ośrodków edukacyjnych i punktów informacyjnych; 2) organizację wydarzeń edukacyjnych, w szczególności: festiwali, szkoleń, warsztatów, wycieczek edukacyjnych, konkursów, wernisaży, wystaw, festynów oraz kampanii informacyjnych i promocyjnych. 2. Działalność wydawnicza. 3. Organizacja sympozjów, seminariów lub konferencji	Według potrzeb	1. Centrum Edukacji w Izabelinie. 2. Ośrodek Dydaktyczno – Muzealny w Granicy. 3. Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach. 4. Stacja Bazowa Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrody „Kampinos” z siedzibą w Lesznie. 5. Punkt informacji turystycznej Opaleń
22	Ochrona elementów dawnych fortyfikacji i obiektów powojсковych lub wojskowych, w tym zabezpieczenie ich przed nieuprawnionym przebywaniem osób w miejscach niedostępnych, w szczególności przez: montowanie słupków, szlabanów, ogrodzeń, tablic informacyjnych i ostrzegawczych	4 obiekty	1. Fort V Dębina. 2. Fort VII Cybulice. 3. Prochownie Generała Zajęczka. 4. Grochalskie Piachy
23	Prowadzenie Muzeum Puszczy Kampinoskiej	1 obiekt	Ośrodek Dydaktyczno–Muzealny w Granicy
24	1. Prowadzenie Centrum Edukacji w Izabelinie. 2. Modernizacja Centrum Edukacji w Izabelinie wraz z dostosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami	1 obiekt	Centrum Edukacji w Izabelinie
25	Usuwanie wyrobów zawierających azbest przez: 1) likwidację nielegalnych składowisk; 2) wymianę pokryć dachowych na nowe, w obiektach stanowiących własność Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
26	Wykonanie audytów energetycznych oraz remont, modernizacja lub termomodernizacja budynków administracyjnych, mieszkalnych i gospodarczych będących własnością Parku, z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

27	Rozbiórka obiektów budowlanych niezamieszkałych, będących własnością Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
28	Rozbiórka masztów o konstrukcji stalowej, zbędnych do realizacji zadań ochronnych	Według potrzeb	1. Obwód Ochronny Kromnów: 6p, 204l. 2. Obwód Ochronny Kampinos: 256d. 3. Obwód Ochronny Laski 196d, 268l.
29	Prowadzenie Stacji Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego	1 obiekt	Stacja Bazowa Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego „Kampinos”
30	Realizacja programu badawczo-pomiarowego Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
31	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów, w tym sprzątanie i wywóz odpadów	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
32	Modernizacja posterunku meteorologicznego w Izabelinie	1 stacja	Obręb Ochronny Laski: 206z
33	Prowadzenie: 1) badań i inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 2) badań procesów przyrodniczych; 3) monitoringu przyrodniczego środowiska abiotycznego, gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk, w szczególności siedlisk przyrodniczych, a także procesów ekologicznych zachodzących w środowisku	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
34	Prowadzenie monitoringu skutków działań projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
35	Wprowadzenie i konserwacja sprzętu używanego do monitoringu wizyjnego, na niektórych obszarach udostępnianych, jako narzędzia ochrony przed dewastacją i zapewnienia bezpieczeństwa osobom przebywającym na obszarze Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
36	Budowa parkingu i zagospodarowanie polany wypoczynkowej w Truskawiu oraz wykonanie łącznikowego szlaku pieszo-rowerowego z Truskawia do Pocięchy	1 obiekt	Obręb Ochronny Laski: 123A, 227a, 227b, 228, 333 i 334
37	Modernizacja polany wypoczynkowej, parkingu i przylegającej ścieżki edukacyjnej „Roztoka” we wsi Kiścinne, w tym wykonanie dokumentacji projektowej	1 obiekt	Obręb Ochronny Kampinos: 152a–152f

38	Badania historyczno-architektoniczne obiektów dziedzictwa kulturowego Puszczy Kampinoskiej	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
39	Nabywanie nieruchomości, w tym przez wykonanie prawa pierwokupu, w ramach projektu finansowanego ze środków unijnych LIFE: Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
40	Zabiegi ratownicze w przypadku wystąpienia pożaru z zastosowaniem metod naziemnych i lotniczych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
41	Dyżury przeciwpożarowe kierowców ciągników i działania dogaszające pożary, w tym dozоровanie pożarzysk	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
42	Wykorzystywanie dronów na potrzeby bezpieczeństwa publicznego i środowiskowego	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
43	Zakup, montaż i konfiguracja stacji meteorologicznej z funkcją przeciwpożarowego punktu pomiarowego	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
44	Utrzymywanie obecnego oraz budowa nowego systemu łączności radiotelefonicznej	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
45	Budowa systemu monitoringu wizyjnego	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
46	Modernizacja systemu monitoringu sygnalizacji pożaru skansenu i muzeum w Granicy	Według potrzeb	Ośrodek Dydaktyczno Muzealny w Granicy
47	Monitoring skali drapieżnictwa wizona amerykańskiego (<i>Neogale vision</i>) i szopa pracza (<i>Procyon lotor</i>) z wykorzystaniem sztucznych gniazd ptasich i fotopułapek, a także badania laboratoryjne tuszek tych zwierząt w projekcie Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
48	Monitoring sukcesu lęgowego bociana białego (<i>Ciconia ciconia</i>) w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
49	Detektorowy monitoring nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej

50	Badania ichtiofauny w ramach projektu „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
----	---	----------------	------------------------------

Objaśnienia:

- 1) Ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbami i pododdziały oznaczone literami. Podział na oddziały oznaczone liczbą, pododdziały oznaczone literą oraz literą z cyfrą, obwody ochronne oraz obszary objęte ochroną czynną podano zgodnie z mapą przeglądową dla Obrębu Ochronnego Laski, Obrębu Ochronnego Kampinos, Obrębu Ochronnego Kromnów, Ośrodka Hodowli Żubrów Smardzewice sporządzoną przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie w skali 1:25 000, według stanu na 1.01.2002 r. Tereny wykupione przez Park od prywatnych właścicieli w ostatnich latach oznaczone są tymczasowo na podstawie mapy ewidencyjnej gruntów wymienionych w aktach notarialnych. Mapy oraz akty notarialne zakupu gruntów znajdują się w siedzibie Parku w miejscowości Izabelin.
- 2) Dotyczy obszaru ochrony czynnej i krajobrazowej łącznie.
- 3) Kody siedlisk przyrodniczych, nazwy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt lub roślin podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).
- 4) Siedlisko lub gatunek o znaczeniu priorytetowym.

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Sposoby czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt na obszarach objętych ochroną czynną

A. Czynna ochrona gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Gatunki roślin, w szczególności: 1) kosaciec syberyjski (<i>Iris sibirica</i>); 2) zawilec wielkokwiatowy (<i>Anemone sylvestris</i>); 3) orlik pospolity (<i>Aquilegia vulgaris</i>); 4) szałwia łąkowa (<i>Sylvia pratensis</i>); 5) naparstnica zwyczajna (<i>Digitalis grandiflora</i>); 6) dzwoniecznik wonny (<i>Adenophora liliifolia</i>); 7) goździk piaskowy (<i>Dianthus arenarius</i>); 8) lilia złotogłów (<i>Lilium martagon</i>); 9) wawrzynek wilczełyko (<i>Daphne mezereum</i>); 10) bluszcz pospolity (<i>Hedera helix</i>); 11) zimozioł północny (<i>Linnaea borealis</i>); 12) miodownik melisowaty (<i>Melittis melissophyllum</i>); 13) pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>)	Ochrona <i>ex situ</i>	1. Utrzymanie hodowli gatunków w Gospodarstwie Szkółkarskim w Julinku. 2. Zbiór nasion lub części roślin rodzimych gatunków ze stanowisk naturalnych w celu wzbogacenia kolekcji <i>ex situ</i> . 3. Sadzenie i pielęgnowanie roślin przy polanach wypoczynkowych, leśniczówkach oraz w obrębie skansenu w Granicy
2	Dzwoniecznik wonny (<i>Adenophora liliifolia</i>)	Ochrona <i>in situ</i> i <i>ex situ</i>	1. Ochrona siedlisk występowania gatunku – płątów dąbrów świetlistych, przez usuwanie roślin gatunków ekspansywnych i roślin inwazyjnych gatunków obcych, wraz z usuwaniem biomasy. 2. Utrzymanie kolekcji gatunku w Gospodarstwie Szkółkarskim w Julinku

3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Goździk pyszny (<i>Dianthus superbus</i>). 2. Goryczka wąskolistna (<i>Gentiana pneumonanthe</i>). 3. Nasięźrzał pospolity (<i>Ophioglossum vulgatum</i>). 4. Kukułka szerokolistna (<i>Dactylorhiza majalis</i>). 5. Pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>). 6. Mieczyk dachówkowaty (<i>Gladiolus imbricatus</i>). 7. Starodub łąkowy (<i>Ostericum palustre</i>). 8. Kukułka krwista (<i>Dactylorhiza incarnata</i>). 9. Kruszczyk błotny (<i>Epipactis palustris</i>). 10. Czarcikęsik Kluka (<i>Succisella inflexa</i> (Kluk)) 	Ochrona <i>in situ</i>	<p>Ochrona siedlisk występowania gatunków, w szczególności przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koszenie powierzchni łąk i muraw; 2) odkrzaczanie powierzchni łąk; 3) usuwanie gatunków obcych, w tym inwazyjnych
4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Smagliczka pagórkowa (<i>Alyssum montanum</i>) 2. Piaskowiec trawiasty (<i>Arenaria graminifolia</i>) 3. Podejźrzon rutolistny (<i>Botrychium multifidum</i>) 4. Zimoziół północny (<i>Linnaea borealis</i>) 	Ochrona <i>in situ</i>	<p>Ochrona siedlisk występowania gatunków, w szczególności przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usuwanie gatunków ekspansywnych i inwazyjnych; 2) usuwanie zalegającej biomasy
5	<p>Restytuowane gatunki roślin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) orlik pospolity (<i>Aquilegia vulgaris</i>); 2) naparstnica zwyczajna (<i>Digitalis grandiflora</i>); 3) sasanka łąkowa (<i>Pulsatilla pratensis</i>); 4) szalwia łąkowa (<i>Salvia pratensis</i>) 	Ochrona <i>in situ</i>	<p>Ochrona siedlisk występowania gatunków, w szczególności przez koszenie ręczne lub mechaniczne powierzchni muraw oraz usuwanie gatunków obcych, w tym inwazyjnych gatunków obcych</p>
6	<ol style="list-style-type: none"> 1. Leniec bezpodkwiatkowy (<i>Thesium ebracteatum</i> Hayne). 2. Sasanka otwarta (<i>Pulsatilla patens</i>). 3. Lepnica wąskopłatkowa (<i>Silene otites</i>). 4. Goździk piaskowy (<i>Dianthus arenarius</i>). 5. Sasanka łąkowa (<i>Pulsatilla pratensis</i>). 6. Orlik pospolity (<i>Aquilegia vulgaris</i>). 	Ochrona <i>in situ</i>	<p>Ochrona siedlisk występowania gatunków, w szczególności przez odkrzaczanie powierzchni muraw oraz usuwanie gatunków obcych, w tym inwazyjnych gatunków obcych</p>

	7. Naparstnica zwyczajna (<i>Digitalis grandiflora</i>)		
7	1. Kruszczyk rdzawoczerwony (<i>Epipactis atrorubens</i>). 2. Kruszczyk szerokolistny (<i>Epipactis helleborine</i>). 3. Naparstnica zwyczajna (<i>Digitalis grandiflora</i>). 4. Leniec bezpodkwiatkowy (<i>Thesium ebracteatum</i> Hayne). 5. Goździk piaskowy (<i>Dianthus arenarius</i>). 6. Sasanka łąkowa (<i>Pulsatilla pratensis</i>). 7. Wężymord stepowy (<i>Scorzonera purpurea</i>) 8. Piaskowiec trawiasty (<i>Arenaria graminifolia</i>)	Ochrona <i>in situ</i>	Ochrona siedlisk występowania gatunków, w szczególności przez poszerzanie i utrzymywanie luk w drzewostanach oraz usuwanie gatunków obcych, w tym inwazyjnych gatunków obcych
8	Miodownik melisowaty (<i>Melittis melissophyllum</i>)	Ochrona <i>in situ</i>	Ochrona populacji przed zgryzaniem przez zwierzęta przez punktowe ogrodzenie siatką

B. Czynna ochrona gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	1. Bezkręgowce chronione na podstawie załącznika nr 2 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102, z późn. zm.). 2. Gatunki ptaków objęte ochroną gatunkową	Zachowanie miejsc bytowania i rozrodu	1. Zachowanie siedlisk przez koszenie i odkrzaczanie łąk. 2. Zapobieganie sukcesji na wrzosowiskach. 3. Utrzymywanie odpowiedniego poziomu wód w zbiornikach. 4. Pozostawianie drzew z dziuplami, próchniejących i martwych. 5. Poprawa stanu siedlisk przez nabywanie i renaturyzację gruntów
2	1. Przeplatka aurinia (<i>Euphydryas aurinia</i>). 2. Przeplatka diamina (<i>Melitaea diamina</i>). 3. Przeplatka cinxia (<i>Melitaea cinxia</i>). 4. Modraszek alkon (<i>Phengaris alcon</i>). 5. Modraszek telejus (<i>Phengaris telejus</i>). 6. Czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>).	Czynna ochrona siedlisk w ramach realizacji projektu finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „Czynna ochrona podmokłych łąk –	1. Odkrzaczanie i wykaszanie łąk. 2. Odkrzaczanie wrzosowisk

	7. Rojnik morfeusz (<i>Heteropterus morphaeus</i>). 8. Derkacz (<i>Crex crex</i>). 9. Żuraw (<i>Grus grus</i>)	siedlisk rzadkich gatunków motyli i ptaków oraz aktywna ochrona nietoperzy w Kampinoskim Parku Narodowym”	
3	1. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 2. Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>). 3. Orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>). 4. Orlik grubodzioby (<i>Clanga clanga</i>)	Ochrona miejsc gniazdowania	Wyznaczanie stref ochronnych wokół gniazd
4	Nietoperze (<i>Chiroptera</i>), ptaki (<i>Aves</i>), w szczególności dziuplaki oraz bezkręgowce (<i>Invertebrata</i>)	1. Zachowanie miejsc rozrodu, miejsc lęgowych i bazy pokarmowej zwierząt. 2. Ochrona nisz bytowania rzadkich gatunków zwierząt	1. Pozostawianie drzew martwych i z dziuplami. 2. Pozostawianie przystosowanych piwniczek ziemnych oraz budynków drewnianych lub rekonstrukcja ich części, a także wywieszanie i utrzymywanie skrzynek dla nietoperzy (<i>Chiroptera</i>)
5	Żubr (<i>Bison bonasus</i>)	Hodowla zamknięta w Ośrodku Hodowli Żubrów w Smardzewicach	1. Remont i przystosowanie ośrodka do wprowadzenia żubrów (<i>Bison bonasus</i>). 2. Wprowadzenie nowych osobników. 3. Zapewnienie właściwych warunków bytowych zwierząt hodowanych. 4. Opieka weterynaryjna. 5. Badanie w kierunku gruźlicy wprowadzonych żubrów (<i>Bison bonasus</i>). 6. Sterowanie rozmnażaniem (księgi rodowodowe)
6	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	Kontynuacja programu reintrodukcji gatunku rozpoczętego w 1992 r.	1. Śledzenie zachowań rysia (<i>Lynx lynx</i>) w naturze. 2. Odłów i leczenie osobników chorych lub osłabionych i ponowne ich uwalnianie
7	Wilk (<i>Canis lupus</i>)	Badania i monitorowanie liczebności populacji	1. Śledzenie zachowań wilka (<i>Canis lupus</i>) w naturze. 2. Odłów i leczenie osobników chorych lub osłabionych i ponowne ich uwalnianie. 3. Monitoring populacji
8	Bóbr (<i>Castor fiber</i>)	1. Ochrona gatunku reintrodukowanego w 1980 r. 2. Działania mające na celu zmniejszenie szkód wyrządzanych przez bobra (<i>Castor fiber</i>) na gruntach	1. Ochrona tam i żeremi. 2. Budowa urządzeń i wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom w uprawach rolnych na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku

		niebędących w użytkowaniu wieczystym Kampinoskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”	
9	Ssaki kopytne	Łagodzenie wpływu ekstremalnych warunków pogodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyłożenie lizawek dla zwierząt w liczbie 34 sztuk. 2. Pogłębianie i odładzanie wodopojów na ciekach i zbiornikach wodnych. 3. Udostępnianie runa przez częściowe usunięcie pokrywy śnieżnej oraz dokarmianie w skrajnie trudnych warunkach zimowych w przypadkach masowego zagrożenia życia zwierząt
10	Ssaki (<i>Mammalia</i>) i ptaki (<i>Aves</i>)	Monitorowanie liczebności populacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwentaryzacja łośia (<i>Alces alces</i>) metodą cichych pędzeń. 2. Inwentaryzacja stanu zwierząt leśnych metodą całorocznej obserwacji. 3. Inwentaryzacja liczebności zwierząt metodą liczenia tropów na transektach
		Obniżenie pogłowia lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) do poziomu 1–3 osobników/1000 ha i maksymalna redukcja gatunków obcych	Odstrzał redukcyjny osobników zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1082)
11	Lis (<i>Vulpes vulpes</i>)	Ochrona populacji przed wścieklizną	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca ze służbami weterynaryjnymi w zakresie szczepienia przeciwko wściekliznie. 2. Dostarczanie służbom weterynaryjnym padłych lub odstrzelonych lisów (<i>Vulpes vulpes</i>) w celu prowadzenia nadzoru biernego nad wścieklizną
12	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 2. Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>). 3. Orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>). 4. Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>). 5. Jarzębatka (<i>Sylvia nisoria</i>). 6. Lerka (<i>Lullula arborea</i>). 7. Zalotka większa (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>). 8. Mopek (<i>Barbastella barbastellus</i>) 	Ochrona gatunków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie siedlisk przez koszenie i odkrzaczanie łąk. 2. Zapobieganie sukcesji na łąkach. 3. Dosadzanie krzewów po likwidacji zielnych i drzewiastych gatunków obcych roślin. 4. Utrzymanie oczek wodnych. 5. Adaptacja piwnic celem ochrony siedlisk nietoperzy. 6. Poprawa stanu siedlisk przez nabywanie i renaturyzację gruntów
13	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zatokczek łamliwy (<i>Anisus vorticulus</i>). 2. Zalotka większa (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>). 	Ochrona siedlisk gatunków	Budowa oczek wodnych i uwilgotnienie mokradeł, przez zwiększenie ilości potencjalnych siedlisk w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746

3. Kreślinek nizinny (<i>Graphoferus bilineatus</i>)		
4. Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>)		
5. Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)		

II. Sposoby czynnej ochrony gatunków zwierząt na obszarach objętych ochroną krajobrazową

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Ssaki (<i>Mammalia</i>) i ptaki (<i>Aves</i>)	Łagodzenie wpływu ekstremalnych warunków pogodowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pogłębianie i odładzanie wodopojów na ciekach i zbiornikach wodnych. 2. Udostępnianie runa przez częściowe usunięcie pokrywy śnieżnej. 3. Dokarmianie w skrajnie trudnych warunkach zimowych, w przypadkach masowego zagrożenia życia zwierząt
		Monitorowanie liczebności populacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwentaryzacja łosia (<i>Alces alces</i>) metodą cichych pędzeń. 2. Inwentaryzacja stanu zwierząt leśnych metodą całorocznej obserwacji. 3. Liczenie tropów na transektach
2	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	Kontynuacja programu reintrodukcji rysia (<i>Lynx lynx</i>) rozpoczętego w 1992 r.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Śledzenie zachowań osobników w naturze. 2. Odłów i leczenie osobników chorych lub osłabionych i ponowne ich uwalnianie
3	Wilk (<i>Canis lupus</i>)	Badania i monitorowanie liczebności populacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Śledzenie zachowań wilka (<i>Canis lupus</i>) w naturze. 2. Odłów i leczenie osobników chorych lub osłabionych i ponowne ich uwalnianie. 3. Monitoring populacji
4	Bóbr (<i>Castor fiber</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona gatunku reintrodukowanego w 1980 r. 2. Zmniejszanie szkód na gruntach powodowanych przez bobry (<i>Castor fiber</i>) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona tam i żeremi. 2. Ograniczenie zabiegów udrażniania cieków wodnych. 3. Budowa urządzeń i wykonywanie zabiegów zapobiegających szkodom w uprawach rolnych na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku
5	Lis (<i>Vulpes vulpes</i>)	Ochrona populacji przed wścieklizną	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca ze służbami weterynaryjnymi w zakresie szczepienia przeciwko wściekliznie. 2. Dostarczanie służbom weterynaryjnym padłych lub odstrzelonych lisów (<i>Vulpes vulpes</i>), w celu prowadzenia nadzoru biernego nad wścieklizną
6	Nietoperze (<i>Chiroptera</i>)	Ochrona nisz bytowania	Pozostawianie odpowiednio urządzonych piwniczek ziemnych, skrzynek dla nietoperzy (<i>Chiroptera</i>) oraz budynków drewnianych lub rekonstrukcje ich części

7	1. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 2. Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>). 3. Orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>). 4. Orlik grubodzioby (<i>Clanga clanga</i>)	Ochrona miejsc gniazdowania	Wyznaczanie stref ochronnych wokół gniazd i przestrzeganie obowiązujących w nich zaleceń
8	Ptaki (<i>Aves</i>)	Zachowanie siedlisk	1. Zachowanie terenów otwartych. 2. Nabywanie nieruchomości
9	Nietoperze (<i>Chiroptera</i>), ptaki (<i>Aves</i>), w szczególności dziuplaki oraz bezkręgowce (<i>Invertebrata</i>)	Zachowanie i tworzenie miejsc rozrodu, miejsc lęgowych i bazy pokarmowej	Pozostawianie drzew martwych i z dziupłami oraz utrzymywanie skrzynek dla nietoperzy (<i>Chiroptera</i>)
10	1. Bezkręgowce chronione na podstawie załącznika nr 2 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102). 2. Gatunki ptaków chronione na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7, z późn. zm.)	Zachowanie miejsc bytowania i rozrodu	1. Koszenia i odkrzaczania łąk. 2. Utrzymywanie odpowiedniego poziomu wód w zbiornikach. 3. Pozostawianie drzew z dziupłami, próchniejących i martwych – głównie dębów (<i>Quercus</i> sp.) i lip (<i>Tilia</i> sp.). 4. Poprawa stanu siedlisk przez wykup i renaturyzację gruntów
11	1. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 2. Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>). 3. Orlik krzykliwy (<i>Clanga pomarina</i>). 4. Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>). 5. Jarzębka (<i>Sylvia nisoria</i>). 6. Lerka (<i>Lullula arborea</i>). 7. Zalotka większa (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>). 8. Mopek (<i>Barbastella barbastellus</i>)	Ochrona gatunków	1. Zachowanie siedlisk przez koszenie i odkrzaczanie łąk. 2. Zapobieganie sukcesji na łąkach. 3. Dosadzanie krzewów po likwidacji zielnych i drzewiastych gatunków obcych roślin. 4. Utrzymywanie oczek wodnych. 5. Poprawa stanu siedlisk przez nabywanie i renaturyzację gruntów
12	1. Zatoczek łamliwy (<i>Anisus vorticulus</i>). 2. Zalotka większa (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>). 3. Kreślinek nizinny (<i>Graphoferus bilineatus</i>).	Budowa oczek wodnych i uwilgotnienie mokradeł, przez zwiększenie ilości potencjalnych siedlisk	1. Poprawa stanu siedlisk i utworzenie nowych dogodnych miejsc bytowania. 2. Wsparcie populacji przez wsiedlanie osobników odchowanych w sztucznych warunkach

	<p>4. Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>).</p> <p>5. Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)</p>	<p>w ramach projektu Life Nature „Ochrona i odtwarzanie mokradeł na terenie obszaru Natura 2000 „Puszcza Kampinoska”” LIFE19 NAT/PL/000746</p>	
--	---	--	--

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ ORAZ KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾
1	Ochrona ścisła	<p>1. Obręb Ochronny Kampinos: 4–9, 13–17, 18a, 18b, 70a–70n, 71a–71j, 72a–72m, 72o, 72p, 73a–73g, 74a–74h, 92m, 93f, 93g, 94b–94j, 137b, 137c, 138c, 142c, 142f, 143b–143d, 144, 145, 151f–151h, 151j, 161c, 161f, 162, 165d–165g, 166, 167a–167n, 168, 169, 170a, 170b, 171, 172a, 172b, 181k, 181m, 210, 211, 215a–215c, 216a–216j, 216m–216o, 216s, 217, 238–240, 242, 243a, 243c, 243d, 244, 245a–245c, 246–248, 249a–249c, 249f, 249g, 250a–250c, 251a i 251c.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów: 3A, 4, 4A, 5l, 5m, 5n, 6n, 6o, 9–12, 14c–14f, 15a–15i, 15k, 16a–16g, 17a–17h, 18a–18j, 19a, 25a, 26a–26c, 27a–27c, 27f, 47c, 47d, 48a–48f, 95, 96, 97a–97d, 140j, 140k, 141d–141j, 142d–142j, 143g–143k, 144c–144i, 145f, 145g, 145i, 145j, 146b, 146d, 146g, 146i, 147, 161f–161j, 162d–162j, 163f–163j, 164j, 182c, 183–186, 193g–193n, 194m–194p, 195i–195o, 196c–196k, 197d–197j, 198–202, 203a, 203h, 203i, 204f, 206b, 208d, 214c, 215a–215c i 232–260.</p> <p>3. Obręb Ochronny Laski: 10l–10t, 11h, 11k, 11m, 11n, 11p–11s, 17f–17i, 24b–24d, 25a, 25b, 25f–25p, 27a–27j, 28a–28i, 29–31, 32a, 32b, 32d–32g, 33f, 33h–33j, 34c–34f, 35, 36, 37a, 37i–37n, 38i–38k, 48a–48j, 49–57, 58d–58l, 59c–59j, 67–74, 75g, 75h, 77b–77f, 77j, 77k, 92–101, 102a, 102d, 102i–102n, 114a, 114d, 114f, 116a–116g, 117–121, 132b, 133a–133c, 134a–134c, 135a–135h, 135k, 135m, 136a–136i, 136l, 136p, 147c–147f, 147i–147l, 148a, 148d, 148f, 148g, 148i–148k, 160d–160g, 161f, 161g, 171a–171d, 171g, 172a–172h, 172j–172l, 173a–173c, 173j, 232–234, 269, 270l, 270p–270t i 271</p>
2	Ochrona czynna	<p>1. Obręb Ochronny Kampinos: 1–3, 10–12, 18c–18k, 19–69, 70o–70s, 71k–71m, 72n, 72r–72w, 73h–73j, 74i–74o, 75–91, 92a–92l, 93a–93d, 94a, 95–131, 132a–132h, 132j, 133–136, 137a, 138a, 138b, 139–141, 142a, 142b, 142d, 143a, 146–150, 151a–151d, 151i, 152b–152f, 153–156, 157a–157g, 157i, 157j, 158a–158y, 158ax–158cx, 159–160, 161a, 161b, 163, 164, 165a–165c, 166, 170c–170j, 172c–172f, 172Aa, 172Ab, 172Ad, 172Al, 172An–172Ap, 172As, 173a–173d, 174–178, 178Aa–178Am, 179, 180, 181a–181j, 181l, 182, 183, 184a–184t, 185–191, 192a–192h, 193a–193d, 193i, 194–197, 200, 201a–201j, 201k–201p, 202, 203, 207a–207d, 212, 214, 215d, 216k, 216l, 216p, 216r, 216t, 216w, 218, 219a–219d, 219h–219j, 220, 221a–221d, 221g–221k, 222b–222i, 223–237, 241, 243b, 243f, 245d, 245f, 249d, 249h, 250d–250j, 251b, 251d, 252, 253a–253o, 254a–254d, 254g–254m, 255, 256a, 256b, 256d–256i, 257–261, 263–269, 270a–270kx, 271a–271i, 271k–271s, 272a–272p, 273a–273j, 273l–273n, 275a–275o, 275r–275hx, 276–289, 290a–290i, 290k–290s, 291–293, 294a–294m, 294o, 294p–294fx, 295, 296a–296w, 296y–296gx, 297a–297ax, 297cx–297wx, 298a–298xx, 298zx–298fy, 299a–299t, 300–303, 304a–304fx, 304hx–304px, 305a–305x, 305z–305jx, 305mx, 305nx, 306, 307a–307c, 307f–307ex, 308–314, 315a–315gx, 315ix–315px, 316a–316z, 316ax–316hx, 316ix, 316jx, 317–332, 333a–333m, 334a–334t,</p>

334y, 334z, 335–343, 344a, 344c–344k, 344m, 345–353, 354a–354dx, 354gx–354wx, 354yx–354ay, 355a, 355b, 355d–355p, 355s–355ix, 356–359, 360a–360o, 360ax–360cx, 360fx–360mx, 361a–361f, 361h–361n, 361p–361cx, 362a–362j, 362l–362w, 362y–362bx, 362dx, 362fx, 362hx–362jx, 363a–363bx, 364, 365a–365d, 365k–365s, 366h, 366m–366r, 367a, 367c–367z, 368a–368g, 368i–368y, 369–371, 372a–372p, 372s–372x, 373a–373p, 373s–373x, 373z–373fx, 374–381, 382a–382x, 383–393, 394a–394d, 395a–395d, 396a–396f, 397a, 398a–398ay, 399, 400a–400d, 400g–400t, 401–405, 406a–406s, 406w–406hx, 407–414, 415a–415h, 415j–z, 415ax–415jx, 416a–416hx, 417, 418a–418s, 419a–419i, 419k, 419l, 420–424, 430, 431a, 432b–432p, 436, 437f–437o, 438, 439, 440a–440i, 440l, 446 i 452.

2. Obręb Ochronny Kromnów: 1–3, 5a–5k, 5o, 6a–6m, 6r, 7–8, 13, 14a–14c, 14g–14m, 15j, 15l–15o, 16h–16j, 17i–17l, 18k–18m, 19b–19f, 19h, 19j–19r, 20a, 20f–20y, 21–24, 25b–25g, 26d–26h, 27d, 27g–27i, 28–46, 47a, 47b, 47f, 47g, 48g, 49–66, 67a, 67c–67j, 68–76, 77a–77h, 77j–77n, 77p, 77r, 77t–77dx, 77gx–77rx, 78–94, 97f, 98–133, 134a–134c, 134g–134i, 135–139, 140a–140i, 140l–140p, 141a–141c, 142a–142c, 143a–143f, 144a, 144b, 145a–145d, 145h, 146a, 146c, 146f, 148–160, 161a–161d, 162a–162c, 163a–163d, 164a–164i, 164k, 165–179, 180a–180d, 180g, 180h, 181, 182a, 182b, 182d–182g, 187–192, 193a–193f, 194a–194l, 195a–195h, 196a, 196b, 197a–197c, 203b–203g, 204a–204d, 204g, 204h, 204k, 204m–204t, 205, 206a, 206c–206k, 207, 208a–208c, 208f, 208g, 209–213, 214a, 214b, 214d, 215d, 215f, 216a–216c, 216f–216r, 216A, 217, 218, 219a–219f, 219A–223, 225–227, 229, 261–265, 266a–266c, 266f, 266h–266k, 267, 268, 269a, 269d–269cx, 269gx–269ix, 270a–270j, 270l–270jx, 271, 272, 273a–273o, 273r–273z, 274, 275, 276b–276s, 277, 279–283, 284a–284f, 284h–284m, 285–290, 291a–291p, 291s–291y, 291ax–291hx, 292a, 292b, 292d–292w, 293a, 293c–293h, 294, 295, 296a–296h, 296j, 296l–296s, 297, 298, 299c–299f, 299h–299dx, 299gx, 299hx, 300, 301a, 301c–301j, 302a–302g, 302i–302j, 302l, 303, 304a–304i, 304k–304n, 305, 306a, 306b, 306d–306t, 307, 308a–308g, 308i–308p, 309–320, 321a–321i, 322–324, 325a–325dx, 325gx, 325hx 326–335, 336a–336n, 336p, 337, 338a–338h, 338j–338n, 339a–339r, 339t–339hx, 340–347, 348a–348bx, 349, 350a–350gx, 351–364, 365a–365f, 365k–365s, 366a–366dx, 366gx, 367a–367ix, 367kx–367mx, 368a–368hx, 368jx–368px, 369a–369f, 369h–369bx, 370a–370dx, 370gx–370jx, 371, 372, 373a–373c, 373f–373r, 374a–374h, 374l–374w, 375, 376, 377a–377f, 377h–377fx, 378a–378g, 378i–378fx, 379–384, 385a–385g, 385i–385ix, 386–403, 407z, 407ax–407dx, 408, 415b, 419a, 419c i 419f–419j.

3. Obręb Ochronny Laski: 1, 2b–2d, 2g–2j, 2l, 3a–3c, 3f–3k, 4–8, 9a–9d, 9g–9i, 9k–9o, 10a–10d, 10g–10k, 11a–11g, 11i, 11j, 11l, 11o, 11t, 12, 13a, 13c–13h, 14a, 14b, 14d–14g, 15, 16, 17a–17d, 18–23, 24a, 25c, 25d, 26a, 26b, 26d–26g, 26i–26s, 27k, 28j, 28k, 32c, 33a–33d, 33g, 34a, 34b, 37b–37g, 37o, 38a–38h, 39–47, 48k, 48l, 58a–58c, 59a, 59b, 60–66, 75a–75f, 76, 77a, 77g–77i, 77l–77o, 78–80, 81a, 81c–81l, 82–84, fragment 85a, 86a – bez byłej jednostki wojskowej, 85b–85c, 86b–86d, 87–91, 102b, 102c, 102f–102h, 103–113, 115a–115k, 116h, 122, 123a, 123c, 123d, 124–130, 131a–131g, 132a, 132c–132g, 133d–133g, 134d, 134f, 134Aa–134Al, 134Ao, 134As–134Aw, 135i, 135j, 135n–135r, 136j, 136k, 136m–136o, 137–146, 147a, 147b, 147g, 147h, 148b, 148c, 148h, 149–159, 160a–160c, 161a–161d, 162–170, 171f, 171h, 171i, 172i, 172m, 173d–173i, 174–184, 186, 187, 188a–188h, 188j–188p, 189–193, 194a–194d, 194h, 194k, 194l, 194o, 195, 196a–196c, 196f–196k,

		<p>197, 198, 199a–199l, 200–204, 205a–205d, 206a–206s, 207, 208c–208f, 208j, 209a, 209h–209j, 210a, 210b, 210d, 210g–210o, 210r–210x, 211a, 211b, 211d–211i, 212a–212d, 212i, 212k, 212l, 212n, 213–215, 219h–219fx, 220, 221a–221m, 223–226, 227c–227n, 228–233, 234a, 234b, 234d–234f, 235–247, 248b–248r, 249–253, 254a, 254b, 254f–254l, 255–267, 268a–268k, 268m–268w, 268y, 268z, 270a–270k, 270m–270o, 272, 273, 274a, 274c–274f, 274i–274ax, 275a–275n, 275p, 275r, 275t–275bx, 276–282, 283a–283s, 284–297, 298a–298f, 298Aa–298Ak, 299–306, 307a–307gx, 307jx, 308a–308px, 308sx–308wx, 309a, 309c–309hx, 309jx–309mx, 309ox, 310a–310dx, 310gx–310kx, 310mx–310zx, 310by, 311a–311m, 311o, 311p, 312–314, 315a–315f, 316a–316x, 316z, 316ax, 317–322, 323a–323w, 323y, 323ax, 323bx, 324a–324hx, 324jx, 324lx–324nx, 325a–325dx, 325gx–325jx, 325lx, 325mx, 325px, 325rx, 325tx, 325xx–325ay, 325cy, 326b–326i, 326k–326m, 326o–326x, 327a–327c, 327f, 327h–327t, 328a, 328b, 328d–328h, 328j–328m, 329–331, 332a–332bx, 333a–333g, 333i–333lx, 334a–334d, 334g–334s, 335a–335s, 336a–336px, 337–344, 345a, 345c–345f, 346a–346g, 346i–346z, 347, 348a, 348b, 348d–348o, 349, 350, 351a–351j, 351l–351n, 352a–352i, 353, 354, 355a–355g, 357, 363, 364, 367, 368, 369a i 369d–369g.</p> <p>4. Ośrodek Hodowli Żubrów: 2</p>
3	Ochrona krajobrazowa	<p>1. Obręb Ochronny Kampinos: 132i, 152a, 157h, 158z, 172g, 172Ac, 172Af–172Ak, 172Am, 172Ar, 172At, 172Aw, 172Ax, 173f–173l, 178An, 178Ao, 184w, 192i–192l, 193f–193h, 198, 199, 204, 205, 207f, 207g, 219f, 219g, 221f, 222a, 253p, 254f, 256c, 262, 270lx, 270mx, 270nx, 270ox, 271j, 272r, 273k, 275p, 280a, 290j, 294n, 296x, 297bx, 298yx, 304gx, 305y, 305kx, 305lx, 307d, 315hx, 333n, 334x, 344b, 344i, 344l, 344n, 354fx, 354xx, 355c, 355r, 360dx, 361g, 361o, 362k, 362x, 362cx, 362gx, 363cx, 365f–365j, 366a–366g, 366i–366l, 367b, 368h, 373r, 373y, 382y, 389Aa, 394f–394m, 395f–395l, 396g–396l, 397b, 398by, 400f, 406ix, 415i, 419j, 425–429, 431, 432a, 432r, 432s, 433, 434a, 437a–437d, 440j–440k, 442, 444, 448–450 i 451a oraz działki będące własnością Kampinoskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, we wsi Bieliny i Brochów Łąki.</p> <p>2. Obręb Ochronny Kromnów: 6p, 19g, 19i, 19h, 19k 20b–20d, 67b, 77i, 77o, 77s, 77fx, 134f, 180f, 204i, 204l, 216d, 224, 266d, 266g, 269b, 269c, 269dx, 269fx, 270k, 273p, 276a, 284g, 284n, 291r, 291z, 292c, 293b, 296i, 296k, 299a, 299b, 299g, 299fx, 301b, 302h, 302k, 304j, 306c, 308h, 321j, 325fx, 336o, 338i, 339s, 348bx, 350hx–350kx, 364a, 364b, 366fx, 367jx, 367lx, 368ix, 368rx, 369g, 370fx, 373d, 374i–374k, 377g, 378h, 385h, 404–406, 407a–407y, 409–412, 414–418, 419b, 419d, 419k, 419l i 420 oraz działki o numerach: 56/1–56/3, 60/5–60/32, 64/1–64/9, 84 i 87/2 obręb ewidencyjny Aleksandrów.</p> <p>3. Obręb Ochronny Laski: 2a, 2f, 2k, 3d, 9f, 9j, 10f, 13b, 14c, 26a–26c, 26h, 26j, 37h, 81b, fragment 85a, 86a – była jednostka wojskowa, 114b, 114c, 115l, 123b, 123f, 134Am, 134An, 134Ap, 134Ar, 135l, 135s, 135t, 185, 188i, 188r, 194f, 194g, 194i, 194j, 194m, 194n, 196d, 199m, 205f, 205g, 206t–206z, 208a, 208b, 208g–208i, 209c–209g, 209k–209n, 210c, 210f, 210p, 211c, 212f–212h, 212j, 212m, 216–218, 219a–219g, 221n, 222a, 227a, 227b, 234c, 248a, 254c, 254d, 268l, 268x, 274b, 274g, 274h, 275o, 275s, 283t, 298g, 298Al, 307hx, 307ix, 308rx, 309b, 309ix, 309nx, 310fx, 310lx, 310ay, 310cy, 311n, 315g, 316y, 323x, 323z, 324ix, 324kx, 324ox, 325fx, 325kx, 325nx, 325ox, 325sx, 325wx, 325by, 325dy, 325fy, 326a, 326j, 326n, 327d, 327g, 328c, 328i, 332cx, 333h, 334f, 335t–335cx, 336rx, 345b, 346h, 347r, 348c,</p>

	<p>351k, 352j, 355h, 359–362, 365, 366, 369b, 369c, 369h, 369i i 370–376 oraz działki o numerach: 1/3, 2, 3/1 i 5 obręb ewidencyjny Truskawka i działka numer 423/2 obręb ewidencyjny Małocice.</p> <p>4. Ośrodek Hodowli Żubrów: 1 i 3.</p> <p>5. Grunty niebędące w użytkowaniu wieczystym Parku lub niebędące jego własnością: tereny wsi (lub ich części): Cybulice Małe („Grochalskie Piachy”), Aleksandrów, Brzozówka, Truskawka, Małocice, Augustówek i Łosia Wólka w gminie Czosnów, Julinek, Kępiaste, Łubiec i Zaborów w gminie Leszno, Lasocin, Famułki Brochowskie, Brochów Łąki i Bieliny w gminie Brochów oraz Koczargi Stare w gminie Stare Babice</p>
--	---

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbami i pododdziały oznaczone literami. Podział na oddziały oznaczone liczbą, pododdziały oznaczone literą, oraz literą z cyfrą obwody ochronne oraz obszary objęte ochroną czynną podano zgodnie z mapą przeglądową dla Obrębu Ochronnego Laski, Obrębu Ochronnego Kampinos, Obrębu Ochronnego Kromnów sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie w skali 1:25 000, według stanu na 1.01.2002 r. Tereny wykupione przez Kampinoski Park Narodowy od prywatnych właścicieli w ostatnich latach oznaczone są tymczasowo na podstawie mapy ewidencyjnej gruntów wymienionych w aktach notarialnych. Mapy oraz akty notarialne zakupu gruntów znajdują się w siedzibie Kampinoskiego Parku Narodowego w miejscowości Izabelin.

USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH,
TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH, SPORTOWYCH, FILMOWANIA, FOTOGRAFOWANIA A
TAKŻE W CELACH ZAROBKOWYCH ORAZ MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH
PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH

I. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Stanica Naukowa w Famułkach Królewskich, Obręb Ochronny Kromnów 370dx	20

II. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Polany wypoczynkowe:	
	1) Obręb Ochronny Laski:	
	a) 114b i 115a,	50
	b) 188i,	1000
	c) 194f, 194g, 194i–194k i 194m,	2000
	d) 209c–209f,	2500
	e) 227b,	300
	f) 268x,	100
	g) 334f,	3500
	h) 360b;	100
	2) Obręb Ochronny Kampinos:	
	a) 152a,	500
	b) 157h,	100
	c) 173i, 173k i 173l,	2000
d) 253p,	100	
e) 366i i 366m;	1000	
3) Obręb Ochronny Kromnów:		
a) 67b,	150	
b) 266d i 266g	150	
2	Centrum Edukacji w Izabelinie, Obręb Ochronny Laski 209g	500
3	Ośrodek Dydaktyczno–Muzealny im. Jadwigi i Romana Kobendzów w Granicy, Obręb Ochronny Kampinos: 172g i 172Ac	1. Ośrodek – 1000 2. Muzeum – 50
4	Zagroda pokazowa żubrów Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach 2z	60
5	Biblioteka – siedziba Kampinoskiego Parku Narodowego zwanego dalej „Parkiem”, Izabelin, Obręb Ochronny Laski 209g	10

6	Gospodarstwo Szkołkarskie w Julinku, Obręb Ochronny Kampinos 199a	50
7	Leśny Ogródek Botaniczny, Obręb Ochronny Laski 205d	50
8	Domek turystyczny Opaleń, Obręb Ochronny Laski 194l	5
9	Grodzisko wczesnośredniowieczne w Zamczysku, Obręb Ochronny Kampinos 165g	50
10	Mogiła Powstańców 1863 r. Obręb Ochronny Laski 234c	500
11	Skansen budownictwa puszczańskiego – teren Ośrodka Dydaktyczno-Muzealnego w Granicy, Obręb Ochronny Kampinos: 172Ar i 173j	200
12	Obiekty małej architektury, w tym: kapliczki, krzyże przydrożne, tablice pamiątkowe, pomniki – obszar Parku	50 przy każdym z obiektów
13	Pozostałości cmentarzy kolonistów „olenderskich”: 1) Obręb Ochronny Kromnów: 367dx, 391m i 388l; 2) Obręb Ochronny Kampinos, działka numer 2 obręb ewidencyjny Karolinów	200 na każdym z obiektów
14	Miejsce Pamięci Palmiry, Obręb Ochronny Laski 123a	10000
15	Cmentarze wojenne z okresu II wojny światowej w: 1) Wierszach, Obręb Ochronny Laski, działka numer 118 obręb ewidencyjny Wiersze; 2) Laskach Obręb Ochronny Laski 210c; 3) Granicy, Obręb Ochronny Kampinos 173f; 4) Wiktorowie, Obręb Ochronny Laski 298g	1000 1000 3000 1000
16	Cmentarz kolonistów niemieckich, Obręb Ochronny Laski 2f	500
17	Miejsce straceń Żydów, Obręb Ochronny Kampinos 354ox	500
18	Mogiły żołnierskie – obszar Parku	50 przy każdej z mogił
19	Aleja III Tysiąclecia, Obręb Ochronny Kampinos 172Af	200

III. Miejsca udostępniane w celach turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Parkingi: 1) Obręb Ochronny Laski: 3d, 9f, 10f, 123f, 135s, 135t, 188i, 209g, 227a, 227b, 274a, 326j, 326n, 360a i 206z oraz działka numer 1962 obręb ewidencyjny Truskaw; 2) Obręb Ochronny Kampinos: 152a, 172Aw i 172Ax; 3) Obręb Ochronny Kromnów: 67b, 84k i 180f	Uwarunkowana pojemnością parkingu
2	Polany wypoczynkowe: 1) Obręb Ochronny Laski: a) 114b i 115a, b) 188i, c) 194f, 194g, 194i–194k i 194m, d) 209c–209f, e) 227b, f) 268x, g) 334f, h) 360b; 2) Obręb Ochronny Kampinos:	50 1000 2000 2500 300 100 3500 100

	a) 152a,	500
	b) 157h,	100
	c) 173i, 173k i 173l,	2000
	d) 253p,	100
	e) 366i i 366m;	1000
	3) Obręb Ochronny Kromnów, oddziały:	
	a) 67b,	150
	b) 266d i 266g.	150
3	Centrum Edukacji w Izabelinie, Obręb Ochronny Laski 209g	500
4	Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny w Granicy, Obręb Ochronny Kampinos: 172g i 172Ac	1. Ośrodek – 1000 2. Muzeum – 50
5	Skansen budownictwa puszczańskiego – teren Ośrodka Dydaktyczno-Muzealnego w Granicy, Obręb Ochronny Kampinos: 172Ar i 173j	200
6	Aleja III Tysiąclecia, Obręb Ochronny Kampinos 172Af	200
7	Ścieżka rekreacyjna – siłownia plenerowa, Obręb Ochronny Kampinos: 172A, 172/173	100
8	Wieża widokowa 365a, 365g i 365n	50
9	Zagroda pokazowa żubrów w Ośrodku Hodowli Żubrów w Smardzewicach 2z	60
10	Stacja końcowa turystycznej kolejki wąskotorowej linii Sochaczew – Wilcze Tułowskie	300
11	Stacja Turystyczna Borek Tułowski, Obręb Ochronny Kromnów: 134b i 134f	500
12	Grodzisko wczesnośredniowieczne w Zamczysku, Obręb Ochronny Kampinos 165g	50
13	Leśny Ogródek Botaniczny, Obręb Ochronny Laski 205d	50
14	Domek turystyczny Opaleń	5
15	Mogiła Powstańców 1863 r., Obręb Ochronny Laski 234c	500
16	Bunkry Fortu V, Obręb Ochronny Kromnów 224	20
17	Obiekty małej architektury, w tym: kapliczki, krzyże przydrożne, tablice pamiątkowe, pomniki – obszar Parku	50 przy każdym z obiektów
18	Pozostałości cmentarzy kolonistów „olenderskich”: 1) Obręb Ochronny Kromnów: 367dx, 391m i 388l; 2) Obręb Ochronny Kampinos, działka numer 2 obręb ewidencyjny Karolinów	200 na każdym z obiektów
19	Miejsce Pamięci Palmiry, Obręb Ochronny Laski 123b	10000
20	Cmentarze wojenne z okresu II wojny światowej w: 1) Wierszach, Obręb Ochronny Laski, działka numer 118 obręb ewidencyjny Wiersze; 2) Laskach Obręb Ochronny Laski 210c; 3) Granicy, Obręb Ochronny Kampinos 173f; 4) Wiktorowie, Obręb Ochronny Laski 298g	1000 1000 3000 1000
21	Cmentarz kolonistów niemieckich, Obręb Ochronny Laski 2f	500
22	Miejsca egzekucji z okresu II wojny światowej, Obręb Ochronny Laski: 86a, 86b, 104a, 122a, 123a, 136n, 340 i 342g	50/obiekt
23	Miejsce straceń Żydów, Obręb Ochronny Kampinos 354ox	500
24	Mogiły żołnierskie – obszar Parku	50 przy każdej z mogił

IV. Miejsca udostępniane w celach rekreacyjnych i sportowych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
2	Bunkry Fortu V, Obręb Ochronny Kromnów 224	20
3	Zbiornik retencyjno–infiltrujący przy oczyszczalni ścieków „Mokre Łąki”, Obręb Ochronny Laski 222a	10
5	Polany wypoczynkowe: 1) Obręb Ochronny Laski: a) 114b i 115a, b) 188i c) 194f, 194g, 194i–194k i 194m, d) 209c–209f, e) 227b, f) 268x, g) 334f, h) 360b; 2) Obręb Ochronny Kampinos: a) 152a, b) 157h, c) 173i, 173k i 173l, d) 253p, e) 366i i 366m; 3) Obręb Ochronny Kromnów: a) 67b, b) 266d i 266g	 50 1000 2000 2500 300 100 3500 100 500 100 2000 100 1000 150 150
6	Ścieżka rekreacyjna – siłownia plenerowa, Obręb Ochronny Kampinos, oddziały: 172A, 172 i 173	100
7	Stacja turystyczna Borek Tułowicki, Obręb Kromnów: 134b i 134f	300
8	Bór Kazuński, Obręb Ochronny Kromnów: 216–220 i 222	200

V. Miejsca udostępniane w celach filmowania, fotografowania i w celach zarobkowych

Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Obszar Parku	200

Objaśnienia:

¹⁾ Ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne podzielone są na oddziały oznaczone liczbami i pododdziały oznaczone literami. Podział na oddziały oznaczone liczbą, pododdziały oznaczone literą, oraz literą z cyfrą, obwody ochronne oraz obszary objęte ochroną czynną podano zgodnie z mapą przeglądową dla Obrębu Ochronnego Laski, Obrębu Ochronnego Kampinos, Obrębu Ochronnego Kromnów sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie w skali 1:25 000, według stanu na 1.01.2002 r. Tereny wykupione przez Kampinoskiego Parku Narodowego od prywatnych właścicieli w ostatnich latach oznaczone są tymczasowo na podstawie mapy ewidencyjnej gruntów wymienionych w aktach notarialnych. Mapy oraz akty notarialne zakupu gruntów znajdują się w siedzibie Kampinoskiego Parku Narodowego w miejscowości Izabelin.